

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
WE WŁOCŁAWKU**

**STAN
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
Powiatu Włocławskiego w 2019 roku**

Włocławek, luty 2020

„Nadzorujemy i kreujemy działania mające na celu dobro i zdrowie publiczne obywateli. Naszym zadaniem jest minimalizowanie skutków zdarzeń niekorzystnie wpływających na życie Polaków – informujemy, aktywizujemy i edukujemy.”

(Główny Inspektorat Sanitarny)

Spis treści		Strona
1.	Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń	4
2.	Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia	9
3.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	11
4.	Stan sanitarny pływalni, kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli	15
5.	Stan sanitarny obiektów żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi	16
6.	Środowisko pracy i choroby zawodowe	20
7.	Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży	21
8.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej oraz środków transportu	22
9.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	24
10.	Środki zastępcze/nowe substancje psychoaktywne („dopalacze”)	26
11.	Promocja zdrowia	26
12.	Oddział Laboratoryjny	27
13.	Podsumowanie	28

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku obejmuje swoim nadzorem obszary Miasta Włocławka (powiat grodzki) i Powiatu Włocławskiego (powiat ziemski). Ogółem w 2019 roku nadzorem objętych było 4900 obiektów (2375 na obszarze Miasta Włocławka i 2525 na obszarze Powiatu Włocławskiego).

Obiekty objęte nadzorem	Liczba obiektów		
	ogółem	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski
w zakresie nadzoru nad obiektami komunalnymi	982	599	383
w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego	319	237	82
w zakresie higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku	2868	1081	1787
w zakresie prewencji chorób zawodowych	492	310	182
w zakresie higieny dzieci i młodzieży	239	147	92
Ogółem	4900	2374	2526

W 2019 roku pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie Miasta Włocławka i Powiatu Włocławskiego przeprowadzili łącznie 2267 kontroli i wizytacji, wydając przy tym 324 decyzje merytoryczne, 580 decyzji płatniczych i 192 postanowienia oraz nakładając 103 mandaty i 1 karę pieniężną, na łączną kwotę 41600 zł.

Liczba kontroli/ wizytacji			Liczba decyzji merytorycznych			Liczba postanowień			Liczba nałożonych mandatów		
Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	razem	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	razem	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	razem	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	razem
1439	828	2267	175	149	324	94	98	192	62	41	103

AB 600

W ramach działalności akredytowanego laboratorium wykonano łącznie 25336 badań, wykonując przy tym 46140 oznaczeń (w tym 3370 oznaczeń chemicznych, 5099 oznaczeń fizycznych i 37671 oznaczeń mikrobiologicznych).

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń

W 2019 roku sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń była zróżnicowana, ale należy uznać ją za dobrą. Podobnie jak w latach wcześniejszych obserwowano cykliczne zmiany zapadalności potwierdzające sezonowość występowania niektórych chorób lub kontynuację wcześniejszych trendów. Nie przywleczono na teren naszego powiatu i miasta chorób szczególnie niebezpiecznych i wysoce zakaźnych takich jak: dżuma, cholera, malaria, wąglik, poliomyelitis, gorączki krwotoczne.

W omawianym okresie do Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej we Włocławku zgłoszono 966 przypadków chorób zakaźnych i zakażeń z Powiatu Włocławskiego (w 2018 roku – 911), które podlegały obowiązkowi zgłaszania. Z powodu zgłoszonych chorób zakaźnych hospitalizowano 201 osób. Opracowano 257 ognisk chorób zakaźnych. Odnotowano 17 zgonów, których przyczyną były choroby zakaźne – zmarło 10 kobiet i 7 mężczyzn. Najczęstszą przyczyną zgonów były posocznice. Podobnie jak w latach wcześniejszych najwięcej zejść śmiertelnych odnotowano u osób w wieku powyżej 60 lat.

Dane epidemiologiczne dotyczące wybranych chorób zakaźnych pozyskane z podmiotów leczniczych Miasta Włocławek i Powiatu Włocławskiego przedstawiono w tabeli.

*Wybrane choroby zakaźne w Powiecie Włocławskim i Mieście Włocławek w latach 2017-2019
Liczba zachorowań i zapadalność na 100 tys. mieszkańców*

Lp.	Jednostka chorobowa	2017				2018				2019			
		Zachorowania		Zapadalność		Zachorowania		Zapadalność		Zachorowania		Zapadalność	
		Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat
1	Plonica (szkarlatyna)	63	25	56,20	28,90	45	41	40,42	47,42	29	30	26,30	34,83
2	Odra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Różyczka	0	2	0	2,32	3	4	2,69	4,63	1	0	0,91	0
4	Ospa wietrzna	359	565	320,23	653,08	576	238	517,43	275,26	594	448	538,59	520,14
5	Krztusiec	25	14	22,30	16,18	19	17	17,07	19,66	6	2	5,44	2,32
6	Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)	3	9	2,68	10,4	5	5	4,50	5,78	2	1	1,81	1,16
7	Wirusowe zapalenie wątroby – ogółem	35	18	31,22	20,81	9	10	8,08	11,57	30	16	27,20	18,57
8	Wirusowe zapalenie wątroby – typu A	3	1	2,68	1,16	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Wirusowe zapalenie wątroby – typu B	23	10	20,52	11,56	3	7	2,69	8,10	20	14	18,13	16,25
10	Wirusowe zapalenie wątroby – typu C	9	7	8,03	8,09	6	3	5,39	3,47	10	2	9,07	2,32
11	Bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarmowe – ogółem	47	43	41,92	49,70	70	64	62,88	74,02	54	52	48,96	60,37
12	Bakteryjne zatrucia pokarmowe – Salmonelozy	18	14	16,06	16,18	19	19	17,07	21,97	15	21	13,60	24,38
13	Inne Salmonelozy (zakażenia pozajelitowe)	5	2	4,46	2,31	1	1	0,9	1,16	2	2	1,81	2,32
14	Wirusowe zakażenia jelitowe – ogółem	252	197	224,79	227,71	239	293	214,71	338,87	176	154	159,58	178,80
15	Borelioza	33	15	29,44	17,34	13	9	11,68	10,41	26	17	23,57	19,74
16	Nowo wykryte zakażenie HIV	2	0	1,78	0	0	1	0	1,16	2	0	1,81	0
17	AIDS	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0,91	0
18	Grypa i podejrzenia grypy – ogółem	4013	3242	3579,65	3747,41	2308	3270	2073,32	3781,96	1770	3097	1604,90	3595,68
19	W tym u dzieci w wieku 0-14 lat	1494	1453	10103,47	11507,09	565	1578	3879,70	12536,74	532	1576	3690,09	12621,13
20	Grypa – ogółem (przypadki potwierdzone)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	W tym u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Gruźlica	18	5	16,06	5,78	7	12	6,29	13,88	8	15	4,08	7,64

1.1. Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych

Choroby zakaźne objęte programem szczepień ochronnych podlegają szczególnemu nadzorowi epidemiologicznemu z uwagi na wciąż realne zagrożenie, zwłaszcza dla dzieci oraz nasilające się działania ruchów antyszczepionkowych. Szczepienia ochronne są najlepszą formą profilaktyki chorób zakaźnych, a sytuacja epidemiologiczna tych chorób zależna jest od poziomu ich realizacji. Wysoki odsetek zaszczepionych osób zapewnia odporność populacyjną, która zapobiega epidemicznemu szerzeniu się chorób oraz chroni przed zachorowaniem również osoby nieudopornione.

W 2019 roku z grupy tych chorób nie wystąpiły zachorowania na odrę, różyczkę, tężec, poliomyelitis, błonicę i zakażenia wywołane przez *Haemophilus influenzae* typu b.

W ramach uczestnictwa w koordynowanym przez WHO programie „Eliminacja odry/różyczki” stałemu monitorowaniu podlegały zachorowania na odrę i różyczkę. W związku ze wzrostem liczby zachorowań na odrę w Polsce i całym regionie europejskim wprowadzono zmiany w Programie Szczepień Ochronnych na 2019 rok dotyczące szczepień przeciw odrze, śwince i różyczce. Do tej pory szczepienia realizowane były w cyklu dwudawkowym u dzieci w 2 i 10 roku życia. Dawkę przypominającą szczepionki przeciw odrze, śwince i różyczce przesunięto z 10 na 6 rok życia w celu zapewnienia ochrony dzieciom przed rozpoczęciem nauki w szkole. W związku ze wzrostem zachorowań na odrę w kraju kontynuowano działania mające na celu jak najszybsze przerwanie transmisji wirusa odry. W ramach tych działań nadzorem lekarskim i szczepieniami objęto 2 osoby z kontaktu z chorym na odrę (chory rejestrowany przez inną PSSE) w celu zapobieżenia wtórnym przypadkom odry.

Utrzymała się niewielka liczba zachorowań na *świnkę* – zarejestrowano 1 przypadek (w 2018 roku - 5 przypadków). Obserwowana niska zapadalność to efekt wprowadzonych w 2003 roku powszechnych szczepień przeciw odrze, śwince i różyczce.

W 2019 roku korzystnym zjawiskiem był znaczny spadek liczby zgłoszonych zachorowań na *krztusiec*. Zarejestrowano 2 przypadki (w 2018 roku – 17 przypadków). Zachorowało dwoje dzieci: roczne i 9 letnie. W przypadku krztuśca obserwuje się zjawisko naturalnej utraty odporności, uzyskanej zarówno w wyniku szczepienia jak i po przechorowaniu oraz znacznej wrażliwości populacji na zakażenie. W celu utrzymania odporności przeciw krztuścowi wprowadzono do Programu Szczepień Ochronnych w 2016 roku drugą dawkę szczepienia przypominającego u dzieci w 14 roku życia, co ma wpływ również na poprawę sytuacji epidemiologicznej.

Odnotowano więcej zachorowań na *ospę wietrzną* – zarejestrowano 448 przypadków (w 2018 roku – 238 przypadków). Podobnie jak w latach ubiegłych, najczęściej zachorowań wystąpiło w grupie wieku 0-14 lat – 94% ogółu zachorowań; z powodu nasilonych objawów hospitalizowano 3 osoby. Odnotowano zachorowania w 39 ogniskach rodzinnych, 19 ze środowiska szkolnego i 14 przedszkolnego. Szczepienia ochronne, które są najskuteczniejszym działaniem profilaktycznym, w obowiązującym programie szczepień ochronnych nadal obejmują tylko dzieci do 12 roku życia z grup ryzyka.

1.2. Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez biologiczne czynniki chorobotwórcze

Z uwagi na ważną rolę w zdrowiu publicznym, zatrucia i zakażenia pokarmowe wciąż wymagają stałego nadzoru oraz podejmowania działań zapobiegawczych. Występowanie ich związane jest z warunkami higieny przygotowywania i spożywania potraw w środowisku domowym oraz utrzymywaniem właściwego stanu sanitarno-higienicznego obiektów produkcji i obrotu żywnością oraz zakładów żywienia zbiorowego.

W odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano mniej przypadków *zatruc i zakażeń pokarmowych o etiologii bakteryjnej jak i wirusowej*. Podobnie jak w ubiegłych latach nie rejestrowano przypadków zatruc grzybami, jadem kielbasianym, włośnicy, czerwoni bakteryjnej i zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A.

Przyczyną wszystkich zarejestrowanych *bakteryjnych zatruc pokarmowych* były pałeczki *Salmonella*. Zarejestrowano 21 przypadków (w 2018 roku – 19 przypadków). Najczęściej występującym nośnikiem zatruc pokarmowych były potrawy z jaj i dodatkiem surowych jaj.

Wśród czynników etiologicznych *innych bakteryjnych zakażeń jelitowych* nadal dominowały laseczki *Clostridioides difficile*, przy czym ich liczba zmalała. Były one przyczyną 23 przypadków zakażeń jelitowych (w 2018 roku – 34 przypadków). Większość zachorowań (83%) wystąpiła wśród osób powyżej 60 lat obciążonych przewlekłymi chorobami i poddawanych antybiotykoterapii. W tej grupie zakażeń odnotowano również 7 przypadków kamylobakteriozy (w 2018 roku – 10 przypadków) i 1 przypadek jersiniozy. Nośnikami pokarmowymi tych zakażeń były najczęściej warzywa, owoce lub ich przetwory.

W 2019 roku zgłoszono ogółem 154 przypadki *wirusowych zakażeń jelitowych* (w 2018 roku – 293 przypadki). Najwięcej zgłoszonych przypadków dotyczyło zakażeń wywołanych przez rotawirusy (52%). Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 stanowiły 37% wszystkich zachorowań wirusowych.

W okresie sprawozdawczym zgłoszono 1 ognisko choroby przenoszonej drogą pokarmową, które wystąpiło w placówce sanatoryjnej z własnym zapleczem gastronomicznym. Czynnikiem etiologicznym były norowirusy i enterotoksyna gronkowcowa. Drogą szerzenia się ogniska była droga pokarmowa; nie można jednak wykluczyć, że do przeniesienia zakażenia u niektórych osób mogło dojść również drogą kontaktową.

1.3. Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek

Zakażenia wirusami hepatotropowymi z uwagi na groźne następstwa zdrowotne zostały objęte działaniami zapobiegawczymi określonymi zadaniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. W maju 2016 roku została przyjęta przez WHO globalna strategia zwalczania wirusowego zapalenia wątroby w sektorze zdrowia na lata 2016-2021, która zakłada wyeliminowanie wszystkich typów tych zakażeń jako zagrożenia dla zdrowia publicznego do 2030 roku.

Wszystkie zachorowania na wirusowe zapalenia wątroby miały przebieg bezobjawowy. Nie odnotowano zachorowań o przebiegu ostrym i o etiologii mieszanej B+C.

W 2019 roku odnotowano wzrost liczby zgłoszonych zachorowań na *wirusowe zapalenie wątroby typu B* - zarejestrowano 14 przypadków (w 2018 roku – 7 przypadków). Zgłaszane przypadki częściej dotyczyły mężczyzn (71%). Wszystkie zachorowania wystąpiły u osób dorosłych, przy czym większość u osób powyżej 30 lat (86%). Nie notowano zachorowań w grupie wiekowej 0-14 lat, która objęta jest szczepieniami ochronnymi w okresie noworodkowym, co świadczy o skuteczności obowiązkowych szczepień przeciwko tej chorobie.

W okresie sprawozdawczym utrzymała się niewielka liczba zachorowań na *wirusowe zapalenie wątroby typu C* - zarejestrowano 2 przypadki (w 2018 roku – 3 przypadki). Wszystkie zachorowania wystąpiły u osób dorosłych, a aktywność zakażenia potwierdzono wykryciem materiału genetycznego HCV RNA.

Analiza dostępnych informacji o możliwych czynnikach ryzyka wykazała, że wszystkie osoby zakażone wirusami HBV i HCV miały wykonywane w placówkach medycznych zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek (zabiegi chirurgiczne i stomatologiczne). Niektórzy korzystali także z zabiegów upiększających (tatuaze i kolczykowanie).

Zakażenia wirusami hepatotropowymi wciąż stanowią istotny problem zdrowia publicznego. Wobec braku możliwości szczepień przeciw zakażeniom HCV oraz wskazywaniu procedur przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek jako prawdopodobnej drogi przenoszenia tych zakażeń, upowszechnianie wiedzy na temat sposobów zapobiegania zakażeniom krwiopochodnym we wszystkich obszarach, również niemedycznym, edukacja na temat zagrożeń wynikających również z ekspozycji zawodowej pracowników medycznych oraz nadzór nad przestrzeganiem procedur higieniczno-sanitarnych w placówkach medycznych jest ważnym elementem zapobiegania często nieodwracalnym skutkom zakażeń tymi wirusami.

W 2019 roku nie zgłoszono nowo wykrytych zakażeń HIV oraz zachorowań na AIDS.

1.4. Choroby inwazyjne

Zakażenia meningokokowe, pneumokokowe i wywołane przez *Haemophilus influenzae* są przyczyną poważnych zespołów chorobowych, do których należą m. in. zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub zapalenie mózgu, posocznica oraz zapalenie płuc.

W 2019 roku spośród rejestrowanych chorób inwazyjnych nie zgłoszono zakażeń meningokokowych oraz wywołanych przez *Haemophilus influenzae*.

Odnotowano 1 przypadek inwazyjnej choroby pneumokokowej (w 2018 roku – 6 przypadków); u chorej rozpoznano dwie postacie kliniczne zakażenia: posocznicę i zapalenie płuc.

Podobnie jak w ubiegłych latach dominującą postacią kliniczną inwazyjnych zakażeń wywołanych przez paciorkowce ropotwórcze – *Streptococcus pyogenes* była róża (stanowiła 92% wszystkich przypadków). Zgłoszono 23 zachorowania u osób dorosłych (w 2018 roku – 24 zachorowań). Inną postacią inwazyjnych zakażeń była posocznica (2 przypadki). Oprócz postaci inwazyjnej zakażeń wywołanych przez te paciorkowce zarejestrowano 30 przypadków *plonicy* (w roku 2018 – 41 przypadków). Wszystkie zachorowania wystąpiły u dzieci do lat 14.

1.5. Neuroinfekcje

W 2019 roku zarejestrowano 7 przypadków infekcyjnych chorób ośrodkowego układu nerwowego (w 2018 roku – 10 przypadków): 3 o etiologii wirusowej, 2 bakteryjnej, w 2 przypadkach nie określono czynnika etiologicznego. U wszystkich chorych rozpoznano zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. W 2 przypadkach określono bakteryjny czynnik etiologiczny. W jednym przypadku choroba zakończyła się zgonem.

1.6. Choroby przenoszone przez kleszcze

Kleszcze to pajączaki szczególnie niebezpieczne ze względu na przenoszone patogeny, m.in. wirusy zapalenia mózgu i opon mózgowych oraz bakterie wywołujące boreliozę. Na nadzorowanym terenie wystąpiły tylko zachorowania na *boreliozę*, która jest wieloukładową przewlekłą chorobą wywołaną przez krętki z rodzaju *Borrelia*. W jej przebiegu wyodrębnia się fazę wczesną w postaci rumienia wędrującego oraz późną, w której dochodzi do zakażenia wielu narządów i układów (nerwowego, kostno-stawowego, krążenia). Do kontaktu z kleszczem częściej dochodzi w pobliżu miejsca zamieszkania (działki rekreacyjne, ogródki przydomowe, miejskie parki i inne tereny zielone) niż na terenach leśnych. Z powodu braku możliwości czynnego uodpornienia przeciwko tej chorobie, duże znaczenie w profilaktyce mają działania zapobiegawcze polegające na stosowaniu zabezpieczeń chroniących przed kleszczami (odzież chroniąca przed ekspozycją na kleszcze, środki odstraszające – repelenty).

Zarejestrowano 17 przypadków zachorowań na *boreliozę* (w 2018 roku – 9 przypadków). Od kilku lat zauważalny jest trend zgłaszania zachorowań na boreliozę przez cały rok, przy czym szczyt zachorowań przypada na miesiące letnie. W okresie od lipca do września zarejestrowano 59% wszystkich zgłoszonych przypadków boreliozy. U wszystkich chorych rozpoznano wczesną skórną postać choroby – rumień wędrujący. U 14-letniego chłopca oprócz rumienia wystąpiły także późne objawy boreliozy w postaci niedowładów, z powodu których dziecko hospitalizowano.

Większość chorych to osoby dorosłe – 70%. Analiza uzyskanych informacji wykazała, że większość osób (53%) nie zauważyła ukąszenia przez kleszcza. U pozostałych osób do narażenia najczęściej dochodziło w pobliżu miejsca zamieszkania (tereny zielone i przydomowe ogródki). Jedno zachorowanie na boreliozę związane było z ekspozycją na zakażenie z racji wykonywanego zawodu (rolnik).

1.7. Gruźlica

W 2019 roku zarejestrowano 15 przypadków zachorowań na gruźlicę (w 2018 roku – 12 zachorowań). W 1 przypadku choroba zakończyła się zgonem (zmarła 81 letnia kobieta). U wszystkich chorych rozpoznano gruźlicę płuc. 87% ogółu zachorowań dotyczyło osób dorosłych, przy czym największy odsetek zachorowań odnotowano u osób w wieku powyżej 40 lat (73%). Wszyscy chorzy byli hospitalizowani, poddani leczeniu i pozostają pod opieką lekarzy specjalistów. Osoby pozostające w bliskim kontakcie z chorymi prątkującymi objęto nadzorem epidemiologicznym oraz opieką lekarską (poddane one zostały badaniom klinicznym i diagnostycznym). W analizowanym okresie odnotowano 3 zachorowania w ognisku rodzinnym (zachorował ojciec i 2 córki).

Systematycznie prowadzony i doskonalony nadzór epidemiologiczny oraz zaangażowanie lekarzy POZ w nadzór nad osobami ze styczności z chorymi, to niezbędny element zwalczania gruźlicy, który może skutkować ograniczeniem szerzenia się zakażeń oraz spadkiem zapadalności na tę chorobę.

1.8. Choroby przenoszone drogą płciową

Z tej grupy chorób w 2019 roku zarejestrowano 2 przypadki wczesnej postaci kiły (w 2018 roku – 1 przypadek rzeżączki). Wszystkie zachorowania wystąpiły u mężczyzn w wieku powyżej 25 lat.

1.9 Grypa i zachorowania grypopodobne

Zachorowania objęte obowiązkiem raportowania to przypadki grypy rozpoznawane klinicznie i/lub laboratoryjnie oraz wszystkie rozpoznane klinicznie zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych. W roku sprawozdawczym zgłoszono ogółem 3097 przypadków, w tym 1576 (51%) dzieci do lat 14 (w 2018 roku – 3270 przypadków, w tym w 1578 – 48% dzieci do lat 14). Szczyt zachorowań obserwowano w okresie sprawozdawczym pomiędzy 8 a 15 lutego (298 przypadków), największą liczbę zachorowań notowano w miesiącach lutym i marcu – odpowiednio 28% i 18%. W 2018 roku szczyt zachorowań odnotowano w okresie od 23 do 31 stycznia (275 przypadków), a największą liczbę zachorowań odnotowano w miesiącach lutym (22%) i marcu (23%).

Od wielu lat omawiane zachorowania stanowią najliczniejszą grupę spośród chorób podlegających nadzorowi epidemiologicznemu. Celem ograniczenia liczby zachorowań oraz powikłań spowodowanych przez wirusy grypy, niezbędnym jest promowanie wszelkich działań zmierzających do zapobiegania zachorowaniom poprzez upowszechnianie idei szczepień ochronnych oraz przestrzegania zasad zdrowego stylu życia. Szczepienia ochronne to najskuteczniejsza metoda zapobiegania grypie i jej groźnym powikłaniom.

1.10. Wykonawstwo szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą metodą zapobiegania chorobom zakaźnym, które stanowią nadal realne zagrożenie zwłaszcza dla dzieci. Odgrywają kluczową rolę w uzyskaniu nie tylko odporności indywidualnej, ale i populacyjnej, która zapobiega epidemicznemu szerzeniu się chorób. Warunkiem osiągnięcia odporności zbiorowej jest wysoki odsetek zaszczepionych osób. Szczepienia ochronne realizowano zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych obowiązującym w 2019 roku. Ocenę realizacji Programu Szczepień Ochronnych w 2019 roku dokonano w oparciu o analizę danych uzyskanych ze sprawozdań z wykonania szczepień ochronnych przekazanych przez świadczeniodawców prowadzących szczepienia ochronne w Mieście Włocławek i Powiecie Włocławskim.

W roku sprawozdawczym na terenie Powiatu Włocławskiego obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży finansowane z budżetu Ministra Zdrowia prowadzone były przez 23 świadczeniodawców sprawujących podstawową opiekę zdrowotną. Szczepieniami objęto 14190 osób – dzieci i młodzież do lat 19.

Stan zaszczepienia niemowląt w 1 roku życia przeciwko gruźlicy utrzymał się na wysokim poziomie; szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B realizowane były na poziomie wyższym niż w roku ubiegłym. W analizowanej grupie wiekowej nadal obserwowane są tendencje spadkowe w wykonawstwie szczepień przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b oraz Streptococcus pneumoniae. Przyczyn tej sytuacji można upatrywać w znacznie większej liczbie urodzeń w drugim półroczu 2019 roku oraz przekładaniu przez rodziców terminów szczepień dzieci na późniejsze miesiące życia.

Szczepienia obowiązkowe w grupie dzieci i młodzieży szkolnej

Szczepienia przeciwko	2017		2018		2019	
Gruźlicy w 1 r.ż.	99,0	99,7	99,2	99,2	99,4	99,8
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w 1 r.ż.	85,8	89,8	82,4	85,8	86,1	87,8
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b w 1 r.ż.	48,5	51,2	44,6	50,4	42,9	47,2

Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w 2 r.ż.	99,3	99,8	98,2	99,4	99,0	99,7
Streptococcus pneumoniae w 1 r.ż.	56,6	63,3	52,0	61,7	50,5	56,6
Streptococcus pneumoniae w 2 r.ż.	-	-	96,5	99,4	97,6	98,5
Błonica, tężcowa, krztuścowa, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b w 2 r.ż.	98,1	99,8	96,0	99,4	96,4	98,2
Odrze, śwince, różyczce w 2 r.ż.	65,7	82,0	67,5	84,6	66,3	81,6
Błonica, tężcowa, krztuścowa, poliomyelitis w 6 r.ż.	88,0	95,0	82,6	92,6	81,5	90,4
Odrze, śwince, różyczce w 6 r.ż.	-	-	-	-	69,1	74,4
Odrze, śwince, różyczce w 10 r.ż.	91,8	96,5	86,2	96,5	84,2	96,1
Błonica, tężcowa, krztuścowa w 14 r.ż.	92,9	98,6	92,1	96,7	90,5	95,5
Błonica, tężcowa w 19 r.ż.	89,8	97,2	91,5	95,2	86,1	96,0

Szczepienia u dzieci w 2 roku życia realizowane były na poziomie zbliżonym do roku ubiegłego. Tylko odsetek realizacji szczepień przeciwko odrze, śwince i różyczce był niższy. Tendencja spadkowa wykonawstwa tych szczepień jest wynikiem czasowego odroczenia znacznej liczby dzieci od wykonania ich z powodu przeciwwskazań zdrowotnych oraz dalszego rozpowszechniania przez ruchy antyszczepionkowe informacji o wpływie szczepionki MMR na występowanie w okresie wczesnodziecięcym autyzmu, co powoduje, że rodzice odmawiają szczepień bądź przekładają je na później.

W grupach dzieci i młodzieży szkolnej najwyższe odsetki uodpornienia uzyskano w przypadku szczepień przeciwko błonicy i tężcowi w 19 roku życia. Pozostałe szczepienia realizowano w nieco niższych odsetkach. W związku z sytuacją epidemiologiczną odry w Europie, przesunięto wiek podawania dawki przypominającej szczepionki przeciw odrze, śwince i różyczce z 10 na 6 rok życia. W przypadku szczepień przeciwko tym jednostkom chorobowym uzyskano niższe odsetki zaszczepienia.

Podobnie jak w latach ubiegłych prowadzono profilaktykę tężcową u osób zranionych w celu indywidualnej ochrony przed zakażeniem. W analizowanym okresie, podobnie jak w latach wcześniejszych, nie rejestrowano zachorowań na tężec. W związku z narażeniem na zakażenie wścieklizną (po pogryzieniu, podrapaniu przez zwierzęta – głównie psy i koty) podjęto szczepienia u 12 osób (w 2018 roku u 14 osób).

Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi oraz szczepienia zalecane

Szczepienia przeciwko	2017		2018		2019	
	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	711	383	438	265	409	194
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu A	39	7	54	7	72	10
Grypie	3473	1826	4152	2022	4320	1938
Durowi brzuszному	38	8	35	5	43	2
Ospie wietrznej	240	42	229	53	271	95
Streptococcus pneumoniae	753	420	573	544	91	36
Kleszczowemu zapaleniu mózgu	49	19	133	65	299	97
Neisseria meningitidis	128	20	250	115	151	67
Zakażeniu wirusem brodawczaka ludzkiego	161	0	114	3	50	6
Bieguncie rotawirusowej	171	154	193	134	307	165

Prowadzono także szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi oraz szczepienia zalecane. W przypadku szczepień przeciwko pneumokokom znaczny spadek liczby osób zaszczepionych wynika z wprowadzenia obowiązku tych szczepień u dzieci urodzonych po 31.12.2016 roku.

Realizacja szczepień zalecanych jest zróżnicowana – wynika z aktualnej sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób, podróży służbowych i w celach turystycznych oraz przekazywanych w mediach informacji nt. występujących zagrożeń epidemiologicznych.

W analizowanym okresie kontynuowano stały nadzór nad dystrybucją, transportem i przechowywaniem preparatów szczepionkowych u świadczeniodawców w zakresie zachowania łańcucha chłodniczego, w celu utrzymania immunogenności szczepionek. W dwóch podmiotach leczniczych założono nowe systemy całodobowego monitorowania warunków termicznych w urządzeniach chłodniczych, w jednym wymieniono system na nowocześniejszy z możliwością rejestracji elektronicznej a w jednym zakupiono profesjonalną chłodnię do przechowywania preparatów szczepionkowych. Ogółem na 23 nadzorowane punkty szczepień, 17 wyposażonych jest w elektroniczne systemy całodobowego monitorowania temperatury.

W ramach realizacji działań w zakresie zgłaszania i rejestracji niepożądanych odczynów poszczepiennych w 2019 roku zgłoszono 5 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych (w 2018 roku – 5), które podobnie jak w roku ubiegłym zakwalifikowano jako łagodne. Wszystkie osoby zostały objęte indywidualnym nadzorem lekarskim i epidemiologicznym.

Niekorzystnym dla realizacji szczepień ochronnych są nasilające się działania ruchów antyszczepionkowych, mające wpływ na decyzje rodziców dotyczące szczepień. W 2019 roku od obowiązku wykonania szczepień ochronnych uchylało się 18 osób, co skutkowało niezaszczepieniem 15 dzieci. W roku sprawozdawczym zgłoszono 3 nowe osoby uchylające się od wykonania obowiązku szczepień (w 2018 roku – 10) co skutkowało niezaszczepieniem 5 dzieci. W stosunku do osób uchylających się od obowiązku szczepień prowadzono postępowania mające na celu jego wyegzekwowanie. W wyniku podejmowanych działań obowiązek szczepień wykonały 3 osoby.

2.	Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia
-----------	--

2.1. Ocena stanu sanitarnego pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą na terenie Powiatu Włocławskiego za rok 2019

W roku 2019 na terenie Powiatu Włocławskiego nadzorem objęto 48 obiektów należących do podmiotów leczniczych oraz 39 praktyk zawodowych. Skontrolowano 44 obiekty należące do podmiotów leczniczych (92%), przeprowadzono w nich 73 kontrole. Skontrolowano również 13 praktyk zawodowych (33%), przeprowadzono w nich 14 kontrole.

Działalność kontrolna w podmiotach leczniczych na terenie Powiatu Włocławskiego za rok 2019

Działalność lecznicza	Według ewidencji stan na 31.12.2019 r.	Liczba obiektów skontrolowanych stan na 31.12.2019 r.	Liczba przeprowadzonych kontroli w 2019 r.
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	48	44	73
Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe	39	13	14

Stan sanitarny wszystkich skontrolowanych obiektów należących do podmiotów leczniczych oceniono jako dobry. Są to obiekty uzdrowiskowe, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakłady rehabilitacji leczniczej, przychodnie. Pozytywną ocenę uzyskały również wszystkie praktyki zawodowe (lekarzy, dentystów, rehabilitantów).

W roku sprawozdawczym poprawie uległ stan techniczny przychodni (NZOZ „Medykon” w Brześciu Kujawskim), w której udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne. Właściciel podmiotu leczniczego wybudował nowy obiekt i przeniósł przychodnię do nowych pomieszczeń, spełniających wszystkie wymagania sanitarne i techniczne.

W 2019 roku w podmiotach udzielających świadczeń zdrowotnych utrzymaniem czystości zajmowały się najczęściej zatrudnione w nich osoby. Pomieszczenia w tych obiektach utrzymywane były w należytym stanie porządkowym. Zaopatrzenie w środki utrzymania czystości i dezynfekcyjne, materiały opatrunkowe oraz jednorazową i wielorazową bieliznę uznano za wystarczające.

W większości skontrolowanych podmiotów leczniczych stosowano wyłącznie bieliznę jednorazową (obłożenia foteli i leżanek, serwety, podkłady). Natomiast odzież ochronną w większości personel pierze we własnym zakresie. W obiektach bielizna czysta składowana jest w wydzielonych magazynach lub w szafach, natomiast brudna w koszach lub workach znajdujących się w brudownikach

Odpady medyczne, powstające podczas udzielania świadczeń zdrowotnych, zbierane są selektywnie w miejscach ich powstawania, odpowiednio oznakowane, zabezpieczane i w większości placówek magazynowane w urządzeniach chłodniczych, znajdujących się w brudownikach lub pomieszczeniach porządkowych. W mniejszych obiektach m.in. praktykach zawodowych odpady medyczne zbierane są w miejscu ich powstawania, w odpowiednim terminie, bezpośrednio z gabinetów odbierane przez firmy zewnętrzne i transportowane do unieszkodliwiania poprzez spalanie (odpady medyczne zakaźne), z zachowaniem zasady bliskości.

W roku 2019 nie stwierdzono przypadków niewłaściwego postępowania z tymi odpadami. Wszystkie placówki ochrony zdrowia posiadają aktualne umowy ze specjalistycznymi firmami na odbiór odpadów medycznych i ich transport do miejsca unieszkodliwiania oraz stosowne dokumenty potwierdzające ilość i rodzaj wytwarzanych i przekazywanych odpadów.

W skontrolowanych obiektach, w których wykonywana jest działalność lecznicza wdrożone są, aktualizowane i stosowane procedury sanitarno-higieniczne, w tym postępowania z bielizną czystą i brudną, postępowania z odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów medycznych oraz utrzymania czystości pomieszczeń, sprzętu i urządzeń. Nieprawidłowości w tym zakresie, nie stwierdzono.

W placówkach ochrony zdrowia systematycznie przeprowadzane są przeglądy, konserwacje oraz naprawy instalacji i urządzeń wentylacji mechanicznej oraz klimatyzacji. Placówki posiadają dokumentację potwierdzającą wykonywanie tych czynności.

Wszystkie nadzorowane placówki udzielające świadczeń zdrowotnych zaopatrywane są w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia lub ujęć własnych odpowiadającą wymaganiom jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2.2. Sterylizacja i dezynfekcja

2.2.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – szpitale uzdrowiskowe i inne niż szpitale

W 2019 roku funkcjonowały: Szpital Uzdrowski w Wieńcu Zdroju, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy AMIMED w Redczu, kompleks sanatoryjny w Wieńcu Zdroju oraz Dom Pomocy Społecznej w Izbicy Kujawskiej.

W podmiotach tych wdrażano i aktualizowano w miarę potrzeb procedury higieniczno-sanitarne oraz podejmowano działania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Środki dezynfekcyjne do dekontaminacji powierzchni stosowano zgodnie z potencjalnym skażeniem oraz zaleceniami producentów. Urządzenia i sprzęty do zabiegów rehabilitacyjnych poddawano dezynfekcji. Zabiegi medyczne (głównie iniekcje) wykonywano sporadycznie w punktach pielęgniarskich przy użyciu sprzętów i materiałów jednorazowego użytku. Stanowiska do higienicznego mycia rąk wyposażone były w dozowniki z mydłem w płynie, środkiem antyseptycznym, ręczniki jednorazowe oraz pojemniki na zużyte ręczniki.

2.2.2. Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W podmiotach leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne podobnie jak w roku 2018 kontynuowano działania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. W obszarze realizacji tych działań prowadzono kontrole wewnętrzne potwierdzone stosowną dokumentacją. Częstotliwość kontroli była zgodna z obowiązującymi przepisami prawa. Wdrożone procedury higieniczno-sanitarne w miarę potrzeb aktualizowano.

Dezynfekcję sprzętu i narzędzi medycznych przeprowadzano najczęściej metodą tradycyjną – manualnie – w gabinetach zabiegowych. Zachowywano rozdział czasowy pomiędzy wykonywaniem dekontaminacji a czynnościami związanymi z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Wydzielano ciąg technologiczny gwarantujący ruch postępowy od materiałów skażonych do sterylnych, uwzględniając przestrzeganie zasad nie krzyżowania się dróg czystych i brudnych. W podmiotach, w których stosowano narzędzia i sprzęt wielokrotnego użytku sterylizację prowadzono w urządzeniach będących na wyposażeniu tych placówek. W podmiotach leczniczych, których zakres świadczonych usług obejmował tylko podstawową opiekę zdrowotną stosowano sprzęt i materiały wyłącznie jednorazowego użycia.

Stanowiska do higienicznego mycia rąk w gabinetach diagnostyczno-zabiegowych i lekarskich wyposażone były w dozowniki z mydłem w płynie, środkiem antyseptycznym, ręczniki jednorazowe oraz pojemniki na zużyte ręczniki.

Stosowano szeroki asortyment środków dezynfekcyjnych, narzędzia medyczne wielokrotnego użytku sukcesywnie zastępowano jednorazowymi. Zaopatrzenie w sprzęty i materiały jednorazowe, środki indywidualnej ochrony osobistej, środki czystości było wystarczające.

2.2.3. Działalność lecznicza wykonywana w formie praktyki zawodowej

W praktykach zawodowych skontrolowanych w 2019 roku prowadzono działania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych polegające na weryfikowaniu i uaktualnianiu procedur sanitarno-higienicznych oraz prowadzeniu kontroli wewnętrznych (potwierdzonych stosowną dokumentacją) z częstotliwością zgodną z obowiązującymi przepisami prawa.

Dekontaminację narzędzi wielokrotnego użytku przeprowadzano w miejscu świadczenia usług zdrowotnych lub wydzielonych pomieszczeniach, manualnie lub z użyciem myjek ultradźwiękowych. W celu poprawy bezpieczeństwa epidemiologicznego pacjentów, narzędzia diagnostyczne i zabiegowe wielorazowego użycia sukcesywnie zastępowano jednorazowymi, zwłaszcza w praktykach udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie ginekologii.

Steryлизację przeprowadzano we własnych autoklawach metodą pary wodnej pod ciśnieniem. Podczas dekontaminacji narzędzi uwzględniano zasadę niekrzyżowania się dróg czystych i brudnych. Organizacja stanowisk sterylizacji gabinetowej zapewniała zachowanie jednokierunkowego ciągu technologicznego od materiałów skażonych do sterylnych. Skuteczność procesów sterylizacji kontrolowano testami chemicznymi, biologicznymi i wskaźnikami fizycznymi, a wyniki tych kontroli dokumentowano w rejestrach.

Stosowano szeroki asortyment środków dezynfekcyjnych, narzędzia medyczne wielorazowego użytku sukcesywnie zastępowano jednorazowymi. Zaopatrzenie w sprzęty i materiały jednorazowe, środki indywidualnej ochrony osobistej, środki czystości było wystarczające. Sprzątaniem pomieszczeń zajmował się personel placówek.

Obserwowano wzrost świadomości właścicieli praktyk dotyczący zagrożeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz konieczność prowadzenia w tym zakresie działań zapobiegawczych. Zwiększyła się liczba gabinetów, które wyposażono w nowoczesne sprzęty i urządzenia zapewniające wysoki standard świadczonych usług.

3.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawowany jest przez Państwową Inspekcję Sanitarną na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Szczegółowe wymagania w zakresie parametrów fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej m.in. weryfikują wywiązywanie się przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych oraz podmiotów dostarczających lub wykorzystujących wodę pochodzącą z ujęć indywidualnych z realizacji badań jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem i terminowym przekazywaniem sprawozdań z badań jakości wody, gromadzą, weryfikują, analizują i oceniają dane uzyskane w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody, informują właściwego starostę/burmistrza/wójta o jakości wody na nadzorowanym terenie, wykonują badania wody zgodnie z ustalonym na dany rok planem działania, wydają okresowe i obszarowe oceny jakości wody, a w przypadku pogorszenia jakości wody wydają komunikaty dla mieszkańców informujące o ograniczeniach w korzystaniu z wody oraz obowiązujących zaleceniach.

Obowiązek zapewnienia odbiorcom wody bezpiecznej dla zdrowia jest w gestii producentów wody. W tym celu zobowiązani są do prowadzenia regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody w punktach zgodności, z częstotliwością i zakresem badań wynikającym z harmonogramów uzgodnionych z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku.

W roku 2019 na terenie Powiatu Włocławskiego nadzorem objęte były 23 wodociągi dostarczające wodę w ramach zbiorowego zaopatrzenia, 3 wykorzystujące wodę z ujęć indywidualnych oraz 1 wodociąg wykorzystujący wodę na potrzeby produkcji wody mineralnej.

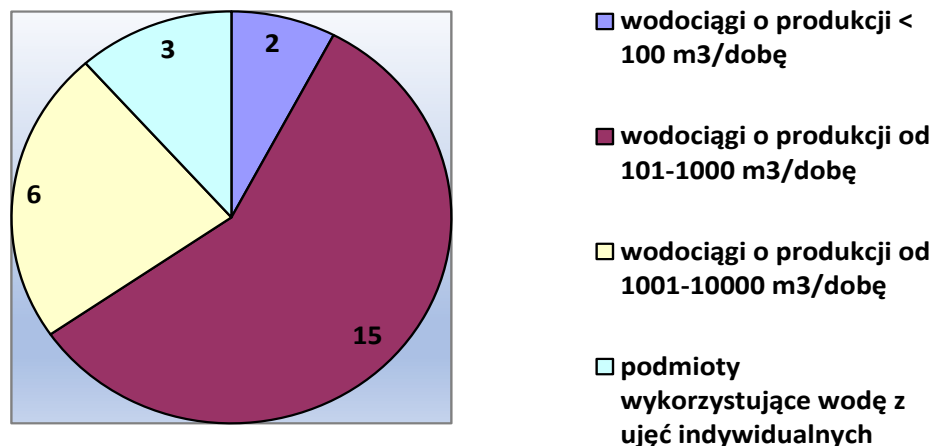
Zbiorowe zaopatrzenie w wodę w 7 gminach realizują zakłady gospodarki komunalnej, a w 5 gminach (w gminie miejskiej Kowal oraz w gminach: Boniewo, Chocień, Kowal i Włocławek) zadania te należą bezpośrednio do samorządów terytorialnych.

Wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz wodociągi należące do podmiotów wykorzystujących wodę z ujęć indywidualnych na nadzorowanym terenie oparte są na ujęciach głębinowych. W żadnym wodociągu nie jest prowadzone stałe chlorowanie wody.

Wśród urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę najwięcej jest wodociągów o produkcji od 101-1000 m³/dobę (15 urządzeń), zaopatrują one w wodę 35265 osób. Mniej jest wodociągów o produkcji od 1001-10000 m³/dobę (6 urządzeń), zaopatrują one 50174 mieszkańców powiatu. Wodociągi o najmniejszej produkcji tj. < 100 m³/dobę są tylko 2, zaopatrują w wodę 431 osób. Podmiotami wykorzystującymi wodę z ujęć indywidualnych są: Circle K Sp. z o.o. zaopatrujący w wodę Miejsce Obsługi Podróżnych przy autostradzie A1 w miejscowości Szewo, OHZZ sp. z o.o. w Chodczku oraz „Uzdrowisko Wieniec” Sp. z o.o. w Wieniu-Zdroju. „Uzdrowisko Wieniec” posiada 2 urządzenia: wodociąg zaopatrujący obiekty uzdrowiskowe oraz wodociąg na potrzeby produkcji wody mineralnej.

Wodociągi należące do podmiotów wykorzystujących wodę na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej, zaopatrują również w wodę przeznaczoną do spożycia 589 osób, na stałe zamieszkujących w powiecie włocławskim.

Wykres: procentowy udział urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi na terenie Powiatu Włocławskiego w roku 2019, w zależności od wielkości produkcji.

Wszystkie urządzenia wodociągowe zlokalizowane na terenie Powiatu Włocławskiego skontrolowano, przeprowadzono 85 kontroli. Do badań laboratoryjnych w ramach monitoringu jakości wody realizowanego przez PPIS we Włocławku oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządzających wodociągami pobrano 565 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W roku 2019 w wodzie z 4 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia wystąpiło skażenie mikrobiologiczne. W wodzie z wodociągu Gliznowo dwukrotnie stwierdzano obecność bakterii grupy coli w liczbie od 1 do 93 jtk (jednostki tworzące kolonie)/100ml, podwyższoną wartość parametru ogólna liczba mikroorganizmów oraz jednorazowo obecność bakterii Escherichia coli w liczbie 1 jtk/100 ml. W wodzie z wodociągu Lubanie stwierdzono obecność enterokoków w liczbie od 2 do 7 jtk w 100 ml wody, a w wodzie z wodociągu Kowal podwyższoną wartość parametru ogólna liczba mikroorganizmów w liczbie od 262 do powyżej 300 jtk w 1 ml wody. W wodzie z wodociągu Chocień-Śmiłowice, ujęcie w Choceniu stwierdzono obecność bakterii grupy coli w liczbie od 5 do 15 jtk/100ml wody oraz podwyższoną wartość parametru ogólna liczba mikroorganizmów, w liczbie powyżej 300 jtk w 1 ml wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku oceniając ryzyko zdrowotne czterokrotnie stwierdził brak przydatności wody do spożycia przez ludzi (wodociągi: Gliznowo, Lubanie i Chocień-Śmiłowice ujęcie w Choceniu) oraz dwukrotnie warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi (wodociągi: Kowal i Chocień-Śmiłowice ujęcie w Choceniu), ze względu na ponadnormatywne wartości wskaźników mikrobiologicznych. We wszystkich ww. przypadkach nakazał zarządzającym wodociągami podjęcie natychmiastowych działań naprawczych, mających na celu doprowadzenie wody do prawidłowej jakości. PPIS we Włocławku zaopiniował pozytywnie proponowane przez zarządzających ww. wodociągami terminy realizacji działań naprawczych oraz wydawał komunikaty dla mieszkańców wprowadzające ograniczenia w korzystaniu z wody z tych wodociągów. Komunikaty zostały przesłane burmistrzom i wójtom gmin w celu rozpowszechnienia wśród mieszkańców, w sposób umożliwiający bezzwłoczne zapoznanie się z nimi konsumentów z obszaru dla którego wydano komunikaty. Komunikaty zostały również umieszczone na stronach internetowych PSSE we Włocławku oraz zarządzających wodociągami. O pogorszeniu jakości wody w ww. wodociągach powiadomiono władze samorządowe, zespół reagowania kryzysowego oraz powiatowego lekarza weterynarii. Działania naprawcze podejmowane przez zarządzających wodociągami, polegające przede wszystkim na dezynfekcji oraz wielokrotnym płukaniu urządzeń uzdatniających i sieci wodociągowej doprowadziły do uzyskania wody prawidłowej jakości pod względem mikrobiologicznym w ww. wodociągach. Na koniec 2019 roku produkowały one wodę przydatną do spożycia przez ludzi.

W wodzie z 2 wodociągów: Smólnik i Chodecz, w roku 2019 występowało ponadnormatywne stężenie manganu. W wodzie z wodociągu Chodecz stężenie manganu występowało na poziomie 140 µg/l (przy obowiązującej normie 50 µg/l). W związku z tym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody przeznaczonej do spożycia i nakazał doprowadzenie wody z wodociągu Chodecz do prawidłowej jakości w terminie do 31.10.2019 r. Na czas prowadzenia działań naprawczych określono maksymalne dopuszczalne wartości manganu. Działania naprawcze prowadzone przez zarządzającego polegające m.in. na regulacji pracy każdego filtra, doprowadziły do uzyskania wody prawidłowej jakości i na koniec 2019 r. wodociąg Chodecz produkował wodę spełniającą wymagania, przydatną do spożycia przez ludzi.

W wodzie z wodociągu Smólnik gm. Włocławek ponadnormatywne stężenie manganu występuje na poziomie 80-160 µg/l. Decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody przeznaczonej do spożycia i nakazująca doprowadzenie

wody z tego wodociągu do prawidłowej jakości została wystawiona w 2018 roku. Jednak prowadzone przez zarządzającego wodociągiem działania naprawcze (m.in. płukanie filtrów oraz instalacji wodociągowej, zwiększenie napowietrzania filtrów) nie były wystarczające do osiągnięcia wartości parametrycznej w zakresie manganu. W związku z tym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku na wniosek zarządzającego wodociągiem, zmienił termin doprowadzenia wody z wodociągu Smólnik do prawidłowej jakości do 30.06.2020 r. Na czas prowadzenia działań naprawczych określono maksymalne dopuszczalne wartości manganu na poziomie do 200 µg/l. W celu monitorowania jakości wody zarządzający wodociągiem ma obowiązek wykonywania dodatkowych badań wody w zakresie manganu, barwy, zapachu i mętności. Mimo podwyższonych wartości manganu występujących w wodzie z wodociągu Smólnik, konsumenci nie wnosili interwencji w zakresie jakości wody, w tym właściwości organoleptycznych wody.

W celu zapewnienia odbiorcom wody bezpiecznej dla zdrowia wszyscy producenci wody na terenie Powiatu Włocławskiego w roku 2019 prawidłowo prowadzili kontrolę wewnętrzną jakości wody. Badania wykonywano w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej i laboratoriach zewnętrznych posiadających zatwierdzony system jakości prowadzonych badań, zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z PPIS we Włocławku, a wyniki badań wody przekazywano w terminach określonych w obowiązującym rozporządzeniu.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w roku 2019 nie udzielono żadnego odstępstwa ze względu na przekroczenie jakiegokolwiek parametru istotnego dla bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów, określonego w załączniku nr 1 część B do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Mieszkańcy Powiatu Włocławskiego nie zgłaszali również reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody.

W roku 2019 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku przekazał do wiadomości właściwych burmistrzów, wójtów oraz starosty oceny obszarowe jakości wody dotyczące obszaru danej gminy oraz powiatu. Oceny zawierały informacje w zakresie m.in. spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia, wykaz producentów wody oraz informacje o wielkości produkcji, liczbie ludności zaopatrywanej w wodę, jakości wody, sposobach uzdatniania, prowadzonych postępowaniach administracyjnych i prowadzonych przez producentów wody działaniach naprawczych.

Ocena jakości wody pochodzącej z ujęć indywidualnych na terenie Powiatu Włocławskiego za rok 2019

Gmina	Właściciel wodociągu	Nazwa wodociągu	Liczba ludności korzystająca z wodociągu	Produkcja wody w m ³ /dobę	Ocena jakości wody
Brześć Kujawski	Uzdrowisko Wieniec Sp. z o.o. w Wieńcu-Zdroju ul. Brzozowa 1 87-800 Włocławek	Wieniec-Zdrój	81	509	przydatna do spożycia
Chodecz	OHZZ Sp. z o.o. w Chodczku 87-860 Chodecz	Zakład Rolny Chodeczek	508	95	przydatna do spożycia
Lubień Kujawski	Circle K Sp. z o.o ul. Puławska 86 02-603 Warszawa	MOP Szewo	podróżni korzystający z MOP	50	przydatna do spożycia

Ocena jakości wody dostarczanej przez wodociągi w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Powiatu Włocławskiego za rok 2019

Gmina	Zarządzający wodociągiem	Nazwa wodociągu	Liczba ludności korzystająca z wodociągu	Produkcja wody w m ³ /dobę	Ocena jakości wody
Włocławek	Gmina Włocławek ul. Królewiecka 7 87-800 Włocławek	Dębice	4504	805	przydatna do spożycia
		Smólnik	2293	323	warunkowo przydatna do spożycia ze względu na ponadnormatywne wartości manganu do 30.06.2020 r.
		Dąb Polski	341	70	przydatna do spożycia

Baruchowo	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mechanizacji Rolnictwa sp. z o.o. Baruchowo 87-821 Baruchowo	Kłotno	2442	283	przydatna do spożycia
		Skrzynki	1012	137	przydatna do spożycia
Boniewo	Gmina Boniewo ul Szkolna 28 87-851 Boniewo	Osiecz Mały	2836	564	przydatna do spożycia
Brześć Kujawski	Zakład Usług Komunalnych Al. Wł. Łokietka 1 87-880 Brześć Kujawski	Brześć Kujawski	8394	1288,4	przydatna do spożycia
		Brzezcie	2804	364,6	przydatna do spożycia
		Machnacz	736	250	przydatna do spożycia
Chocień	Gmina Chocień ul. Sikorskiego 4 87-850 Chocień	Chocień-Śmiłowice	8031	1252,5	przydatna do spożycia
Chodecz	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chodczu Al. Zwycięstwa 19 87-860 Chodecz	Chodecz	4297	370	przydatna do spożycia
		Mstowo	1121	320	przydatna do spożycia
Fabianki	Mieszkania Komunalne Sp. z o.o. w Fabiankach 87-811 Fabianki	Szpetal Górny	9616	1973	przydatna do spożycia
Izbica Kujawska	Zakład Gospodarki Komunalnej i Wodociągów w Izbicy Kujawskiej ul. Piłsudskiego 32 87-865 Izbica Kujawska	Izbica Kujawska	7665	1162	przydatna do spożycia
Gmina Kowal	Gmina Kowal ul. Piwna 33 87-820 Kowal	Grabkowo	1734	138,8	przydatna do spożycia
		Nakonowo	886	356	przydatna do spożycia
		Dębniaki	1388	274	przydatna do spożycia
Miasto Kowal	Gmina Miasto Kowal ul. Piwna 24 87-820 Kowal	Kowal	3484	776	przydatna do spożycia
Lubanie	Zakład Usług Komunalnych Gminy Lubanie w Lubaniu 87-732 Lubanie	Lubanie	4553	908,5	przydatna do spożycia
Lubraniec	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. z/s w Lubrańcu ul. Słowackiego 22 87-890 Lubraniec	Żydowo	9176	1522	przydatna do spożycia
		Kazanie	1175	223,2	przydatna do spożycia

Lubień Kujawski	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lubieniu Kujawskim ul. Wojska Polskiego 29 87-840 Lubień Kujawski	Narty-Kłóbka	7292	1184	przydatna do spożycia
		Gliznowo	90	5,2	przydatna do spożycia

Ocena jakości wody ciepłej w budynkach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne stacjonarne, całodobowe, w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w budynkach użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny - skażenie bakteriami *Legionella sp.*

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego wody w budynkach, w roku 2019 skierował pisma do właścicieli i zarządzających obiektami, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny, o obowiązku wykonywania badań ciepłej wody użytkowej. Celem badań było dokonanie oceny skażenia instalacji wodociągowej ciepłej wody przez bakterie z rodzaju *Legionella sp.*

W Powiecie Włocławskim zarządzający przedsiębiorstwami podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne wykonali badania ciepłej wody użytkowej dwukrotnie w ciągu roku w ramach kontroli wewnętrznej. Do badań pobrano łącznie 17 próbek wody ciepłej. W obiektach „Uzdrowiska Wieniec” w Wieniu-Zdroju, Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym w Redczu Wielkim oraz Ośrodku Leczenia Uzależnień „Oaza” w Ługowskich nie stwierdzono skażenia instalacji ciepłej wody pałeczkami *Legionella sp.*

Badania ciepłej wody użytkowej z instalacji wewnętrznej budynków w zakresie bakterii *Legionella sp.* wykonywali również właściciele i zarządzający m.in. placówek zapewniających całodobową opiekę, domu opieki społecznej, obiektów hotelarskich, siłowni, placówek wychowawczych. Z obiektów tych do badań laboratoryjnych łącznie pobrano 22 próbki wody ciepłej. W żadnym budynku nie stwierdzono skażenia instalacji wewnętrznej ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella sp.* Uznano, że systemy wodne są pod kontrolą i nie wymagają specjalnych działań.

4. Stan sanitarny pływalni, kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

4.1. Kąpieliska

W sezonie letnim 2019 roku na terenie Powiatu Włocławskiego utworzono 5 kąpielisk (na jeziorach: Wikaryjskim, Lubieńskim, Chodeckim, Borzymowskim i Chełmicy).

Rady miast i gmin podjęły uchwały w sprawie określenia wykazu kąpielisk oraz określenia sezonu kąpielowego na swoim terenie. Organizatorzy w ramach kontroli wewnętrznej ustalili z PPIS we Włocławku harmonogramy pobierania próbek wody w sezonie kąpielowym, systematycznie wizualnie nadzorowali wodę w kąpieliskach, pobierali próbki do badań laboratoryjnych w trakcie sezonu kąpieliskowego w ustalonym z PPIS we Włocławku punkcie, wykonywali badania wody z kąpielisk, dokumentowali i przekazywali wyniki badań wody oraz informowali osoby kąpiące się o jakości wody w kąpieliskach.

Przed rozpoczęciem oraz w trakcie sezonu letniego woda w nadzorowanych kąpieliskach była przydatna do kąpieli. W sezonie letnim nie wystąpiły sytuacje czasowego zamknięcia kąpielisk. Wydano 25 ocen o przydatności wody do kąpieli.

Kąpieliska były prawidłowo oznakowane. Na tablicach informacyjnych umieszczono napis „Kąpielisko” i jego nazwę; adres, telefon i adres strony internetowej właściwego urzędu gminy odpowiedzialnego za określenie wykazu kąpielisk i prowadzenie ewidencji kąpielisk oraz udzielanie informacji społeczeństwu, nazwę, adres i numer telefonu organizatora; adres i numer telefonu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku kontrolującego kąpielisko oraz adres strony internetowej serwisu kąpieliskowego prowadzonego przez Główny Inspektorat Sanitarny. Na tablicach informowano o bieżącej ocenie jakości wody w kąpielisku, wpisywano temperaturę wody, powietrza i siłę wiatru.

Na kąpieliskach zapewniono możliwość korzystania z toalet, ustawiono kosze lub worki na odpady komunalne, które były systematycznie opróżniane.

Pracownicy PSSE we Włocławku oraz organizatorzy kąpielisk aktualizowali na bieżąco dane umieszczane w ogólnopolskim serwisie kąpieliskowym prowadzonym przez GIS, co dawało możliwość użytkownikom kąpielisk uzyskania bieżącej informacji dotyczącej m.in. oceny przydatności wody do kąpieli, rodzaju wywieszonych flagi, temperatury wody i powietrza, informacji o infrastrukturze.

W roku sprawozdawczym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku prowadził działania edukacyjne i promocyjne zachęcając do tworzenia kąpielisk. Wystosował 6 wystąpień do organizatorów kąpielisk i do organów samorządu terytorialnego dziękując za zaangażowanie w organizację kąpielisk, a tym samym zapewnienie

społeczności lokalnej i turystom bezpiecznych warunków rekreacji wodnej oraz zachęcając do tworzenia kąpielisk w następnym sezonie letnim.

4.2. Pływalnie

Nadzorem sanitarnym na terenie Powiatu Włocławskiego objęte są 3 pływalnie. Dwie kryte pływalnie (w tym aquapark) zlokalizowane są na terenie „Uzdrowiska Wieniec” w Wieniu-Zdroju oraz 1 pływalnia odkryta (sezonowa) w Brześciu Kujawskim.

Zgodnie z rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, badania jakości wody na pływalniach w "Uzdrowisku Wieniec" w Wieniu-Zdroju były wykonywane przez zarządzającego obiektami, zgodnie z zatwierdzonymi przez PPIS we Włocławku harmonogramami poboru próbek wody. Do badań laboratoryjnych pobierano wodę z niocek basenowych, w tym wodę z wanien jacuzzi, wodę wprowadzaną do niocek basenowych i wanien jacuzzi z systemu cyrkulacji oraz ciepłą wodę z natrysków.

W roku 2019 w wodzie na pływalniach incydentalnie stwierdzano podwyższone wartości parametrów mikrobiologicznych: ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów, obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa* i *Legionella sp.* oraz fizykochemicznych: chloroformu, chloru związanego i wolnego. W wyniku prowadzonych działań naprawczych zarządzający uzyskiwał poprawę jakości wody.

W roku sprawozdawczym PPIS we Włocławku dokonał zbiorczych rocznych ocen jakości wody dotyczących pływalni.

Sezonowy basen w Brześciu Kujawskim nie podlega zapisom ww. rozporządzenia ws. pływalni. Jednak zarządzający basenem, w celu zapewnienia bezpiecznych warunków osobom korzystającym z kąpeli prowadził badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej. Przez cały sezon letni woda była przydatna do kąpeli.

5.	Stan sanitarny obiektów żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi
-----------	---

W 2019 roku w rejestrze zakładów prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku na terenie Powiatu Włocławskiego znajdowało się ogółem 1787 obiektów prowadzących działalność tj. o 65 obiekty więcej niż w 2018 roku.

Nadzór sanitarny nad produkcją i obrotem żywnością był realizowany poprzez wykonywanie planowanych kontroli kompleksowych, podczas których dokonywano oceny m.in. stanu sanitarno-technicznego i porządkowego pomieszczeń zakładu i środków transportu, jakości żywności, surowców i składników, stanu higieny i dokumentacji zdrowotnej zatrudnionego personelu, ciągłości łańcucha chłodniczego, kontroli warunków żywienia zbiorowego, stopnia wdrożenia zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) i systemu HACCP. Nadzór nad jakością zdrowotną środków spożywczych oraz wyrobów do kontaktu z żywnością był realizowany również poprzez pobór próbek do badań laboratoryjnych zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego. Przeprowadzano kontrole sanitarne na wniosek przedsiębiorcy w związku z zatwierdzeniem nowo powstałego zakładu lub zmiany zakresu prowadzonej działalności. Ponadto w zakresie żywienia nadzorowano obiekty letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży, a w okresie letnim przeprowadzano kontrole obiektów sezonowych położonych nad jeziorami i przy trasach turystycznych. Przeprowadzano także kontrole w związku ze zgłoszonymi przez klientów interwencjami.

Najliczniejszą grupę obiektów stanowiły zakłady produkcji żywności (piekarnie, ciastkarnie, automaty do lodów, przetwórnictwo owocowo-warzywne, młyny, wytwórnia naturalnych wód mineralnych oraz gospodarstwa rolne). W rejestrze znajdowało się 1153 obiekty.

Właściciele gospodarstw rolnych nadal składali wnioski o wpis gospodarstw prowadzących działalność w ramach produkcji pierwotnej polegającej na uprawie zbóż, warzyw i owoców do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W roku sprawozdawczym do rejestru zakładów wpisano 77 gospodarstw zajmujących się produkcją pierwotną i 1 gospodarstwo rolne zajmujące się rolniczym handlem detalicznym (RHD), które prowadzi działalność w zakresie pieczenia chleba

Nadal rozwija się przetwórstwo owocowo-warzywne. Zatwierdzono 1 zakład przetwórstwa owoców i warzyw (chłodnię), a następny zakład przetwórstwa owoców i warzyw został rozbudowany o budynek magazynu wyrobów gotowych. Do prowadzenia działalności zatwierdzono także mały zakład produkujący ekstrakty roślinne pozyskiwane z surowców typu: zioła, owoce, kwiaty.

W związku z „Planem działania na 2019 r. dotyczącym produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przeprowadzono 2 kontrole przy współudziale pracownika Inspekcji Ochrony Środowiska -

skontrolowano plantację borówki i plantację sałat oraz 1 kontrolę plantacji pomidorów przy współudziale pracownika Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Skontrolowano plantację borówki amerykańskiej. Na plantacji zlokalizowano toalety przenośne typu TOI TOI z umywalkami do mycia rąk, wyposażone w środki do mycia rąk i ręczniki jednorazowe, punkt do mycia rąk wyposażony w zamykany pojemnik z kranem z czystą wodą, mydło w płynie, miskę i papierowe ręczniki. Pracownikom zapewniono wiaty do spożywania posiłków oraz do przebierania się. Teren plantacji jest ogrodzony - nie są wpuszczane osoby postronne, w tym dzieci. Gospodarstwo posiada aktualny certyfikat Global G.A.P. Producent wykonuje badania na pozostałości środków ochrony roślin, badania mikrobiologiczne wykonywane są na życzenie klienta. Borówki znakuje się umieszczając na opakowaniu etykietę zawierającą niezbędne informacje.

Sałaty (masłowa i rukola) były uprawiane w tunelach zlokalizowanych obok zabudowań. Uprawy nawadniano metodą kropelkową wodą pochodzącą z wodociągu miejskiego. Przy zbiorach pracowali wyłącznie właściciele, którzy korzystają z zaplecza sanitarnego w domu mieszkalnym. Skrzynki z tworzywa sztucznego używane do zbioru sałat były myte w wydzielonym miejscu na utwardzonej powierzchni, a przechowywane w budynku magazynowym. Sałaty sprzedawano na targowiskach miejskich.

Polą z uprawami pomidorów były położone w bliskiej odległości od zabudowań gospodarczych i mieszkalnych. Zbiór odbywał się za pomocą kombajnu do opakowań transportowych o poj. 300-400 kg. Pracownikom zapewniono zaplecze socjalno-sanitarne z szatnią i wc z możliwością umycia rąk.

Rolnicy prowadzili ewidencje zabiegów ochrony roślin. W gospodarstwach pozostawiano materiały informacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej „Zalecenia dla producentów owoców i warzyw”.

Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzanych w zakładach produkcyjnych stwierdzono uchybienia sanitarno-techniczne. Łącznie nałożono 6 mandatów na łączną kwotę 1300 zł. Wydano 5 decyzji administracyjnych nakazujących poprawę stanu sanitarno-technicznego zakładów. Podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w piekarni stwierdzono produkty po upływie daty minimalnej trwałości, brudne podłogi, ściany i sufity w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych, nieprawidłowy stan sanitarny sprzętu i wyposażenia, brak prowadzonych na bieżąco zapisów wynikających z GHP/HACCP, brak dokumentu potwierdzającego odbiór zużytego tłuszczu smażalniczego, właściciel nie zgłosił i nie przedstawił do kontroli samochodów służących do przewozu wyrobów własnych. Osobę odpowiedzialną ukarano grzywną w drodze mandatu karnego w wysokości 350 zł. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie ww. nieprawidłowości. Na wniosek strony przeprowadzono kontrolę sanitarną samochodów i wpisano je do rejestru zakładów prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku.

W zakładach zajmujących się sprzedażą środków spożywczych (sklepy, hurtownie, kioski, punkty sprzedaży, obiekty ruchome i tymczasowe) przeprowadzono 92 kontrole (w ewidencji znajdowało się 446 zakładów). Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były: sprzedaż żywności przeterminowanej, bez oznakowania, środki spożywcze narażone na zanieczyszczenie, nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów i podłóg, brak do wglądu aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu, brak czystości i porządku w pomieszczeniach, niewłaściwy stan techniczny powierzchni urządzeń i sprzętu mającego kontakt z żywnością, brak bieżących zapisów wynikających z systemów kontroli wewnętrznej. Podejmowano następujące działania represyjne: wydawano decyzje administracyjne nakazujące poprawę stanu sanitarno-technicznego zakładów, wydawano zalecenia doraźne, osoby odpowiedzialne karano grzywnami w postaci mandatów karnych, przeprowadzano kontrole sprawdzające. Łącznie nałożono 22 mandaty karne na kwotę 3100 zł, a w celu przymuszenia przedsiębiorców do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości wydano 3 decyzje nakazujące.

Przeprowadzono kontrolę w magazynie owoców i warzyw prowadzącym działalność w zakresie zakupu owoców miękkich i warzyw oraz ich eksportu i sprzedaży do krajowych zakładów produkcyjnych.

W związku z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) w dalszym ciągu prowadzono wzmożony nadzór nad sprzedażą mięsa. Przy współudziale przedstawiciela Inspekcji Weterynaryjnej prowadzono monitoring targowisk i zwracano szczególną uwagę na możliwość wystąpienia nielegalnej sprzedaży mięsa oraz produktów z mięsa wieprzowego lub dzików pochodzących z terenów na których wystąpił afrykański pomór świń. Przeprowadzono kontrole w sklepach i marketach dotyczące identyfikacji produktów mięsnych i zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego.

W trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych sprawdzano informacje dla klientów dotyczące żywności sprzedawanej bez opakowania, szczególnie przekazywane informacje na temat składników powodujące alergie lub reakcje nietolerancji, które zostały użyte przy wytwarzaniu lub przygotowywaniu żywności i nadal są obecne w produkcie gotowym. Przeprowadzone kontrole w okresie sprawozdawczym wykazały poprawę w tym zakresie, między innymi z uwagi na większą świadomość właścicieli i pracowników zakładów.

Wzmocniono nadzór nad warzywami i owocami wprowadzanymi do obrotu. Sprawdzano między innymi czy towarzysząca produktom dokumentacja umożliwia ich identyfikację oraz czy zawiera informacje dotyczące kraju pochodzenia. Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały, że warzywa i owoce dostarczane są do sklepów najczęściej z hurtowni wraz z towarzyszącą dokumentacją dotyczącą pochodzenia omawianych produktów.

W nadzorze znajdowały się 204 obiekty zakładów żywienia zbiorowego (restauracje, zakłady małej gastronomii oraz stołówki szkolne i przedszkolne, stołówki w domach opieki społecznej i domach dziecka, stołówki pracownicze i inne zakłady). Przeprowadzono 76 kontroli sanitarnych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to niewłaściwy stan sanitarno-techniczny, brak czystości zakładu, brudne urządzenia i sprzęt. Ponadto stwierdzano: środki spożywcze po terminie przydatności do użycia, produkty nieprawidłowo przechowywane, obróbka wstępna surowca dokonywana w pomieszczeniu produkcyjnym, co niesie ryzyko zanieczyszczenia żywności, brak do wglądu orzeczeń lekarskich do

celów sanitarno-epidemiologicznych. Stwierdzano także brak udostępniania informacji dla konsumenta dotyczących obecności składników powodujących alergię lub reakcje nietolerancji w serwowanych potrawach. W celu poprawy stanu sanitarno-technicznego zakładu wydawano decyzje administracyjne nakazujące, zalecenia doraźne, a za niewłaściwy stan higieniczny zakładów karano osoby odpowiedzialne grzywnami w drodze mandatów karnych. Nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 2750 zł.

Przeprowadzono kontrole stołówek na koloniach, półkoloniach i obozach. W sezonie letnim nadzorem objęto stacjonarny obóz harcerski bez infrastruktury. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W dalszym ciągu kontynuowano postępowanie administracyjne w stosunku do przedsiębiorcy, który w 2018 roku rozpoczął działalność domu opieki dla osób starszych bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W związku z niewykonaniem obowiązków decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku nakazującej zaprzestania prowadzenia działalności, wydano kolejne postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia wykonania obowiązków oraz tytuł wykonawczy. Po przeprowadzonej kontroli sprawdzającej i stwierdzeniu niewykonania obowiązków decyzji ponownie wydano postanowienie o nałożeniu grzywny oraz tytuł wykonawczy, a do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy złożono wniosek o nałożenie kary pieniężnej na firmę, która prowadziła działalność w zakresie produkcji posiłków przygotowywanych od surowca bez uzyskania decyzji zatwierdzającej zakład. Z uwagi na całodobowy pobyt ludzi starszych w obiekcie i ich bezpieczeństwo poinformowano Państwową Straż Pożarną i Inspektorat Nadzoru Budowlanego z prośbą o podjęcie działań zgodnych z kompetencją rzeczową. W obiekcie pod koniec roku sprawozdawczego przeprowadzono ponownie kontrolę sprawdzającą wykonanie obowiązków ujętych w ww. decyzji i stwierdzono, że zakład nie jest przygotowany do prowadzenia działalności w zakresie przygotowywania posiłków i żywienia pensjonariuszy. W związku z powyższym prowadzono dalej postępowanie administracyjne.

Przed rozpoczęciem sezonu turystycznego w 2019 roku oraz w trakcie jego trwania nadzorem sanitarnym objęto obiekty zlokalizowane w miejscowościach położonych nad jeziorami, w miejscowości uzdrowskiej Wieniec-Zdrój, wzdłuż drogi na trasie Łódź – Włocławek – Toruń, drogi Włocławek – Płock, obiekty w Miejscach Obsługi Podróżnych na autostradzie A1, na drogach dojazdowych do autostrady, a także sezonowo działające automaty do lodów oraz markety usytuowane w pobliżu tras turystycznych. W trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych w większości obiektów nie stwierdzano uchybień. W zakładzie małej gastronomii zlokalizowanym przy trasie Włocławek-Płock korzystającym z wody z ujęcia własnego, podczas kontroli stwierdzono brak aktualnych badań wody stwierdzających jej przydatność do spożycia przez ludzi. Przedsiębiorca niezwłocznie wykonał i przedstawił brakujące wyniki badań. Przeprowadzono kontrole w sezonowych punktach sprzedaży lodów z automatu. W jednym z punktów stwierdzono szereg nieprawidłowości w zakresie przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych polegających na braku bieżącej ciepłej wody w obiekcie, braku do wglądu orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników, braku aktualnych wyników badań właścicielskich lodów dokumentacji GHP i HACCP, procedur zabezpieczenia obiektu przed dostępem szkodników. Właściciel zapewnił ciepłą wodę przy zlewozmywaku w pomieszczeniu produkcyjnym, co potwierdziła kontrola sprawdzająca. Wydano decyzję nakazującą usunięcie pozostałych nieprawidłowości. W drugim punkcie sprzedaży lodów stwierdzono brak do wglądu procedur dot. zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników i stosownych zapisów. Wydano decyzję nakazującą przedstawienie dokumentacji. Przedsiębiorca nie wykonał obowiązków, prowadzone jest postępowanie egzekucyjne.

W placówkach oświatowo-wychowawczych sprawdzano przestrzeganie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Podczas przeprowadzonych kontroli na podstawie jadłospisów dekadowych dokonano oceny sposobu żywienia dzieci i młodzieży, nie stwierdzono nieprawidłowości. Jadłospisy były skonstruowane w prawidłowy sposób w zakresie stosowania dodatków owoców, warzyw, źródła pełnowartościowego białka, urozmaicenia pod względem zastosowanych technik kulinarnych, były atrakcyjne pod względem barw, smaków i konsystencji. Ponadto zwracano uwagę, czy są udostępniane są informacje na temat składników powodujące alergię lub reakcje nietolerancji, które zostały użyte przy wytwarzaniu lub przygotowywaniu żywności i nadal są obecne w produkcie gotowym.

Działalność kontrolna w obiektach żywnościowo-żywnościowych

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów	Liczba kontroli	Liczba decyzji administracyjnych nakazujących/zmieniających	Liczba pobranych próbek	Liczba mandatów/kwotę w zł
Produkcja żywności	1153	52	5/3	7	6/1300 zł
Obrót żywnością	414	92	3/4	2	22 /3100 zł
Żywnienie zbiorowe	204	76	3/4	61	11/2750 zł

Obiekty produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	15	2	1/0	1	0
Obiekty obrotu kosmetykami	1	0	0/0	0	0
Razem	1787	222	12/11	71	39 / 7150 zł

5.1. Interwencje konsumentów

Zgłoszono jedną interwencję dotyczącą nieprawidłowych warunków sanitarno-technicznych pomieszczeń i sprzętu w piekarni, obecności odchodów gryzoni, braku aktualnych orzeczeń dla celów sanitarno-epidemiologicznych personelu. Przeprowadzona kontrola potwierdziła wniesione uwagi. Osobę odpowiedzialną za stwierdzone uchybienia ukarano grzywną w drodze mandatu karnego w wysokości 500 zł. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie doraźnych zaleceń kontrolnych i usunięcie nieprawidłowości, na uchybienia natury technicznej została wydana decyzja administracyjna nakazująca.

Wpłynęły dwie interwencje dotyczące niewłaściwej jakości środków spożywczych. Jedna dotycząca sprzedaży cukierków zanieczyszczonych szkodnikami została potwierdzona. Przeprowadzona kontrola wykazała, że właściciel wcześniej wycofał z obrotu zanieczyszczone cukierki. Druga interwencja dotycząca sprzedaży nieświeżego mięsa mielonego nie została potwierdzona, w dniu kontroli nie stwierdzono w obrocie mięsa mielonego.

Otrzymano pięć interwencji dotyczących obiektów żywieniowych. Trzy zgłoszenia dotyczyły stanu sanitarno-higienicznego obiektów żywienia zbiorowego. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych potwierdzono zasadność jednej interwencji. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarny obiektu, przeterminowane środki spożywcze, brak do wglądu orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników kuchni, brak do wglądu zapisów w dokumentacji GHP/GMP i systemu HACCP, brak do wglądu umowy ze specjalistyczną firmą na odbiór zużytego tłuszczu posmażalniczego oraz umowy na odbiór odpadów komunalnych, brak opracowanego wykazu składników potraw serwowanych w obiekcie z uwzględnieniem alergenów. Na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 150 zł. Wobec przedsiębiorcy prowadzone jest postępowanie administracyjno-egzekucyjne. Interwencja dotyczyła również nieprawidłowości niebędących w kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wobec czego przekazano ją do Państwowej Inspekcji Pracy, Inspektoratu Ochrony Środowiska i Urzędu Gminy.

5.2. Import i eksport

W ramach granicznej kontroli w roku 2019 przeprowadzono 22 kontrole sanitarne i na podstawie kontroli dokumentacji zgłoszonego towaru wydawano świadectwa stwierdzające spełnienie wymagań zdrowotnych Zakład produkcji wyrobów ciastkarskich eksportował słomkę ptysiową, groszek ptysiowy i ptysie do Chińskiej Republiki Ludowej, Kosowa, Japonii, Korei Południowej, Bahrajnu, Dubaju, Azerbejdżanu, Zjednoczonych Emiratów Arabskich, Pakistanu, Arabii Saudyjskiej i Hong Kongu.

5.3. Działania w ramach systemu RASFF i RAPEX

W związku z powiadomieniami alarmowymi i informacyjnymi w systemie RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych) podejmowano czynności związane z procesem wycofywania środków spożywczych ze względu na następujące zagrożenia:

- zanieczyszczenie fragmentami szkła produktu gołąbki, obecność szypulek jabłek w musli dla dzieci,
- brak udokumentowanego przeprowadzenia badań poubojowych - dot. burgerów wołowych,
- stwierdzenie składnika alergenowego dwutlenku siarki - niedeklarowanego na opakowaniu produktu - pieczarki marynowane,
- stwierdzenie podwyższonego poziomu jodanu potasu/jodu w soli warzonej, przekroczenie NDP pozostałości pestycydu w porzeczce czerwonej świeżej,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu i sumy WWA w suplemencie diety.

Żaden z ww. produktów nie został wyprodukowany na terenie powiatu włocławskiego.

W roku sprawozdawczym nie prowadzono postępowania w ramach systemu RAPEX.

5.4. Ocena jakości zdrowotnej próbek pobranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu

W roku sprawozdawczym w ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano i przekazano do badań laboratoryjnych łącznie 71 próbek. Zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2019 rok” pobrano 9 próbek żywności oraz 1 próbkę wyrobów do kontaktu z żywnością (wyroby ceramiczne) otrzymano prawidłowe wyniki.

Podobnie jak w latach ubiegłych w ramach monitoringu żywności do badań laboratoryjnych w kierunku skażeń promieniotwórczych pobrano próbki warzyw, świeżych ryb i ziarno zboża. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W związku z wystąpieniem zatrucia pokarmowego do badań mikrobiologicznych pobrano 61 próbek, z których 11 było nieprawidłowych. Stwierdzono obecność bakterii chorobotwórczych: gronkowców koagulazo-dodatnich w próbkach kontrolnych dwóch potraw, natomiast w 9 wymazach sanitarnych stwierdzono zwyżoną ogólną liczbę drobnoustrojów na powierzchni obu dłoni w wymazach pobranych z rąk pracowników kuchni.

5.5. Współpraca z innymi inspekcjami i jednostkami

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną przebiegała zgodnie z pisemnym porozumieniem, w ramach którego przesyłano wzajemnie uaktualnioną listę obiektów nadzorowanych przez obydwie inspekcje. Prowadzono korespondencję wynikającą ze spraw bieżących m.in. przysyłano informacje dot. wyników badań laboratoryjnych przetworów mięsnych pobranych z obrotu w ramach monitoringu, a pochodzących od producenta będącego pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej. Odbyty się dwa spotkania, podczas których omówiono kwestię realizacji Porozumienia ramowego o współdziałaniu i współpracy pomiędzy organami PIS i IW oraz sprawy wynikające z nadzoru bieżącego. Podobnie jak w poprzednim roku przeprowadzono z przedstawicielem Inspekcji Weterynaryjnej monitoringi na targowiskach w zakresie kontroli nielegalnej sprzedaży mięsa i produktów z mięsa wieprzowego oraz z dzików w związku z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) – nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach realizacji „Planu działania na 2019 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przeprowadzono wspólne kontrole producentów pierwotnych owoców miękkich i warzyw z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Inspekcji Handlowej w ramach współdziałania i współpracy przekazywano aktualne rejestry podmiotów przechowujących i wprowadzających do obrotu środki spożywcze oraz kopie protokołów z kontroli sanitarnych przeprowadzonych w obiektach, w których stwierdzono nieprawidłowości dotyczące wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia, niewłaściwej jakości itp.

W ramach współpracy Inspekcja Farmaceutyczna przysyłała aktualny wykaz aptek i punktów aptecznych.

6. Środowisko pracy i choroby zawodowe

Nadzór sanitarny nad warunkami pracy wykonywany przez Państwową Inspekcję Sanitarną służy ocenie zagrożeń zdrowotnych oraz dokonywaniu oceny narażenia zawodowego pracowników i mobilizowaniu pracodawców do poprawy warunków w środowisku pracy.

W ramach zadań planowych sprawowano nadzór bieżący nad zakładami pracy, jak również przeprowadzano dochodzenia epidemiologiczne w związku ze zgłoszeniami podejrzenia choroby zawodowej.

W 2019 roku na terenie gmin: Włocławek, Kowal, Lubień Kujawski, Chodecz, Brześć Kujawski, Lubraniec, Izbica Kujawska, Chocień, Baruchowo, Boniewo, Fabianki, Lubanie, ewidencją objęto 182 obiekty. W zakładach produkcyjnych (obiektach) zatrudnionych było 4237 pracowników. Przeprowadzono 53 kontrole merytoryczne oraz sprawdzające w 38 obiektach, zatrudniających 1440 osób. Na skutek stwierdzonych uchybień wydano 14 decyzji administracyjnych w tym 10 decyzji zawierających nakazy obligujące podmioty gospodarcze do usunięcia istniejących nieprawidłowości.

Najczęściej wykazywane podczas kontroli sanitarnych uchybienia to:

- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- niewystarczające natężenie oświetlenia na stanowiskach pracy,
- przekroczone dopuszczalne wartości stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy,
- nieaktualna dokumentacja oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy,
- niezgodna z obowiązującymi przepisami etykieta wprowadzanego do obrotu produktu biobójczego,
- nieaktualne karty charakterystyki stosowanych w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie,
- niezupełniony stanowiskowy rejestr czynników szkodliwych dla zdrowia,
- brak poinformowania pracowników o wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- brak do wglądu programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas oraz na drgania mechaniczne,
- niesprawny prysznic bezpieczeństwa oraz natrysk do przemywania oczu znajdujące się w magazynie chemicznym,
- brak zapewnienia pracownikowi środków ochrony indywidualnej przy pracy z substancjami chemicznymi,

- brak zapewnienia pracownikowi sprawnie funkcjonującego systemu pierwszej pomocy w razie wypadku oraz środków do udzielania pierwszej pomocy,
- brak wywieszonych instrukcji postępowania z materiałami niebezpiecznymi w magazynie chemicznym.

W ramach nadzoru bieżącego nad zakładami pracy oraz prewencji chorób zawodowych szczególny nacisk położono na kontrole w zakresie przestrzegania przepisów prawa dotyczących:

- realizacji ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy,
- ekspozycji pracowników na czynniki szkodliwe w środowisku pracy, takie jak: fizyczne, chemiczne, pyłowe i biologiczne,
- ekspozycji pracowników na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych w środowisku pracy,
- stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie w działalności zawodowej,
- bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- wprowadzania do obrotu substancji chemicznych stwarzających zagrożenie,
- stosowania art. 5 ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Kontrole sanitarne, decyzje administracyjne wydane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku, jak również ocena narażenia zawodowego opracowana na podstawie wyników badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, spowodowały poprawę warunków higieny pracy w kontrolowanych obiektach oraz poprawę stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń higienicznosanitarnych. W stosunku do podmiotów gospodarczych, w których stwierdzono przekroczenia normatywnych higienicznych w zakresie: stężenia czynników chemicznych, natężenia hałasu, natężenia drgań mechanicznych wykazanych w przeanalizowanych sprawozdaniach z badań środowiska pracy prowadzone są postępowania administracyjne mające na celu zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

6.1. Choroby zawodowe

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku otrzymał 4 zgłoszenia podejrzeń o choroby zawodowe nabyte podczas pracy na terenie Powiatu Włocławskiego. W związku z tymi zgłoszeniami prowadzone są dochodzenia epidemiologiczne w środowisku pracy.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku, na prośbę innych stacji sanitarno-epidemiologicznych przeprowadził 2 dochodzenia epidemiologiczne, związane z oceną narażenia zawodowego pracowników, którzy wykonywali pracę na terenie Powiatu Włocławskiego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w 2019 roku wydał 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej.

W trakcie prowadzonych postępowań dotyczących chorób zawodowych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku ściśle współpracuje z jednostkami orzeczniczymi I stopnia, którymi są: Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy Poradnia Chorób Zawodowych we Włocławku oraz Wojewódzki Szpital Zespolony im. L. Rydygiera w Toruniu, Przychodnia Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych.

O wszystkich przypadkach stwierdzenia bądź braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej informowana jest Państwowa Inspekcja Pracy w formie przesyłanych decyzji administracyjnych wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku.

7.

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2019 roku w nadzorze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku znajdowały się 63 placówki stałe i 29 sezonowych. Skontrolowano 25 placówek stałych oraz 18 placówek zimowego i letniego wypoczynku. Przeprowadzono łącznie 54 kontrole (36 w obiektach stałych oraz 18 w placówkach sezonowych) oceniając m.in. stan sanitarny, a także warunki nauki i pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał 2 decyzje dotyczące spełnienia warunków sanitarno-lokalowych w żłobkach.

W 4 skontrolowanych szkołach podstawowych, w 30 oddziałach dokonano higienicznej oceny tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych w zakresie rozpoczynania zajęć oraz różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Podczas kontroli w 12 placówkach na terenie powiatu włocławskiego tj. w 10 szkołach podstawowych i w 2 zespołach szkół ogólnokształcących sprawdzono, czy zapewniono uczniom możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2 skontrolowanych szkołach podstawowych oraz w 1 zespole szkół ogólnokształcących dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji niebezpiecznych i ich mieszanin. Niebezpieczne substancje i ich mieszaniny były przechowywane prawidłowo, w oryginalnych, zamkniętych pojemnikach odpowiednio

oznakowanych. Osoby pracujące z substancjami niebezpiecznymi miały dostęp do kart charakterystyki stosowanych substancji oraz preparatów chemicznych i zostały wyposażone w środki ochrony indywidualnej.

W czasie kontroli placówek zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży nieprawidłowości nie stwierdzono. Pomieszczenia w skontrolowanych obiektach utrzymane były w czystości i porządku, w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. Urządzenia, sprzęt i meble zapewniały bezpieczne użytkowanie. W pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych były zachowane, a urządzenia sanitarne utrzymane były w pełnej sprawności i czystości. Skontrolowany obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej zaopatrywał się w wodę z wodociągu publicznego, przydatną do spożycia przez ludzi zgodnie z oceną jakości wody przeznaczonej do spożycia wydaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku. Do celów higienicznych wykorzystywana była woda czerpana z naturalnego zbiornika wodnego - Jeziora Goreńskiego. Uczestnicy obozu korzystali z sanitariatów ekologicznych TOI TOI oraz latryn kopanych, wyposażonych w stanowiska do mycia rąk. W przygotowanych umywalniach zapewniono dostęp do ciepłej i zimnej wody oraz prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej. Część mieszkalną stanowiły namioty wyposażone w kanadyjki, prycze, podesty oraz półki i wieszaki na odzież wierzchnią i plecaki. Teren obozu utrzymany był w porządku i czystości.

W okresie przerwy wakacyjnej w szkołach na terenie powiatu włocławskiego prowadzono prace polegające m.in. na odnowieniu sal dydaktycznych, pomieszczeń bloków sportowych oraz korytarzy szkolnych; wymianie instalacji wodno-kanalizacyjnej, armatury i białego montażu w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych; wymianie instalacji elektrycznej oraz punktów świetlnych; instalacji systemu kontroli dostępu (kart magnetycznych dla uczniów oraz pracowników i nauczycieli); konserwacji placów zabaw oraz boisk szkolnych.

W Szkole Podstawowej w Izbicy Kujawskiej wykonano obowiązki wynikające z decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku - doradzono do właściwego stanu ściany w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych dla dziewcząt na I i II piętrze oraz zapewniono bieżącą ciepłą wodę w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych dla dziewcząt na I i II piętrze.

Podsumowując należy stwierdzić, że warunki sanitarno-higieniczne w skontrolowanych placówkach nauczania i wychowania uległy wyraźnej poprawie, a placówki wypoczynku zostały zorganizowane prawidłowo.

8. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej oraz środków transportu

W roku 2019 nadzorem objęto 283 obiekty użyteczności publicznej, skontrolowano 141 (50%), przeprowadzono 129 kontroli. Ponadto skontrolowano 10 środków transportu należących do firm z terenu Powiatu Włocławskiego.

Działalność kontrolna w zakresie obiektów użyteczności publicznej na terenie Powiatu Włocławskiego za rok 2019

Obiekty	Liczba obiektów według ewidencji stan na 31.12.2019 r.	Liczba obiektów skontrolowanych stan na 31.12.2019 r.	Liczba przeprowadzonych kontroli w 2019 r.
Ustępy publiczne i ogólnodostępne	2	1	1
Domy pomocy społecznej, placówki zapewniające opiekę całodobową, inne jednostki pomocy społecznej, dzienne domy opieki	7	6	7
Hotele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie	23	14	16
Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej	91	45	45
Poczekalnie autobusowe	5	3	3

Tereny rekreacyjne, miejsca obsługi pasażerów przy autostradzie A1	9	5	5
Cmentarze	29	5	5
Domy przedpogrzebowe	4	4	4
Piaskownice, place zabaw, siłownie zewnętrzne	9	9	2
Inne obiekty użyteczności publicznej (m.in. obiekty sportowe, kulturalno-widowiskowe, apteki, przystanki autobusowe, kostnice)	104	49	41
Razem	283	141	129

Stan sanitarny zdecydowanej większości skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej oceniono jako dobry. Należały do nich m. in. ustępy publiczne i ogólnodostępne, dom pomocy społecznej i środowiskowy dom samopomocy, placówki zapewniające opiekę całodobową, obiekty świadczące usługi hotelarskie, zakłady świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, poczekalnie i przystanki autobusowe, tereny rekreacyjne, miejsca obsługi podróżnych przy autostradzie A1, cmentarze oraz wszystkie skontrolowane środki transportu.

W 2019 roku w Powiecie Włocławskim rozpoczęła działalność placówka zapewniająca opiekę całodobową dla osób starszych: Dom Seniora w Lubrańcu. Zlokalizowana jest w nowym budynku, bez barier architektonicznych, o wysokim standardzie wykończenia i wyposażenia pomieszczeń, spełniająca obowiązujące wymagania. Placówka wpisana jest do Rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego.

Wśród obiektów użyteczności publicznej najliczniejszą grupę stanowią zakłady świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej. W liczbie 91 stanowią 32% wszystkich zewidencjonowanych obiektów użyteczności publicznej na terenie Powiatu Włocławskiego.

Zdecydowana większość obiektów utrzymana jest w dobrym stanie sanitarnym i higienicznym. Wyposażone są w profesjonalny sprzęt, zapewniają szeroki zakres wykonywanych usług. W czasie świadczenia usług stosowana jest najczęściej bielizna jednorazowa. Do dezynfekcji narzędzi i sprzętu używane są preparaty o szerokim spektrum działania (bakteriobójcze, grzybobójcze, wirusobójcze i prątkobójcze).

W roku 2019 nieprawidłowości w zakresie utrzymania czystości podczas świadczenia usług kosmetycznych stwierdzono w 2 zakładach. Kontrole wykazały m.in. brak prawidłowo opracowanych i wdrożonych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, brak sterylnych narzędzi używanych przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, niewłaściwe przechowywanie zużytych narzędzi jednorazowych oraz brak zamieszczonych oznaczeń słownych i graficznych informujących o zakazie palenia papierosów elektronicznych w obiekcie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami osoby odpowiedzialne ukarano mandataми karnymi w wysokości 350 zł i 300 zł. Kontrole sprawdzające wykazały, poprawę stanu higienicznego obiektów.

Nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego stwierdzono w 3 zakładach: 2 zakładach fryzjerskich oraz 1 zakładzie fryzjersko-kosmetycznym. W obiektach stwierdzono m.in. brudne z ubytkami tynku i farby oraz pęknięciami ściany i sufity w pomieszczeniach, zniszczone blaty przy stanowiskach fryzjerskich, ubytki płytek podłogowych, niewłaściwe połączenie ściany z podłogą w pomieszczeniu solarium, uniemożliwiające ich mycie i dezynfekcję. W związku z tym, właściciele zakładów zostali zobowiązani decyzjami do doprowadzenia obiektów do właściwego stanu technicznego. Zalecenia decyzji zostały wykonane w ciągu roku i obiekty te uzyskały ocenę pozytywną.

Zabiegi kosmetyczne i tatuażu przeprowadzane są przy użyciu narzędzi jednorazowego lub wielokrotnego użytku. Narzędzia wielokrotnego użytku poddawane są sterylizacji w autoklawach, stanowiących wyposażenie obiektów lub właściciele zlecają wykonanie tych procesów innym jednostkom. Właściciele zakładów kosmetycznych posiadający autoklawy sprawdzają skuteczność procesów sterylizacji za pomocą testów chemicznych i mikrobiologicznych.

W zakładach, w których wykonywane są zabiegi, podczas których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich opracowane i wdrożone są stosowne procedury postępowania.

Bazę noclegową na terenie Powiatu Włocławskiego stanowią 23 obiekty. Wśród nich są obiekty całoroczne – hotel o kategorii trzech gwiazdek („Podgródzie” w Przydatkach Gołaszewskich), nieskategoryzowane inne obiekty świadczące usługi hotelarskie, pokoje gościnne, gospodarstwa agroturystyczne oraz sezonowe ośrodki wypoczynkowe.

W roku 2019 poprawie uległ stan sanitarny i techniczny pokoi gościnnych w Izbicy Kujawskiej. W obiekcie wymieniono okna, pomalowano ściany i sufity w pomieszczeniach, doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-technicznego podłogę w korytarzu.

Zdecydowana większość hoteli oraz innych obiektów noclegowych utrzymana jest we właściwym stanie sanitarnym i higienicznym. Właściciele wykazują dużą dbałość o czystość i porządek w jednostkach mieszkalnych, pomieszczeniach sanitarno-higienicznych i ciągach komunikacyjnych. Zapewnione jest właściwe zaopatrzenie i przechowywanie środków czystości i płynów dezynfekcyjnych. W obiektach posiadających klimatyzację prowadzone jest systematyczne serwisowanie instalacji i urządzeń przez specjalistyczne podmioty.

Obiekty tej grupy, poza bazą noclegową, posiadają również sale konferencyjno-szkoleniowe, sale imprez okolicznościowych, świadczą usługi hotelarskie, gastronomiczne są organizatorami imprez rodzinnych i integracyjnych.

Wśród innych obiektów użyteczności publicznej poprawę stanu technicznego stwierdzono w kostnicy przy cmentarzu parafialnym w Brześciu Kujawskim. W obiekcie doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego ściany w pomieszczeniu do wystawiania trumien ze zwłokami lub szczątkami i odprawiana ceremonii pogrzebowych oraz w pomieszczeniu do przechowywania zwłok i szczątków.

W 2019 roku skontrolowano 10 środków transportu, w tym 9 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich oraz 1 środek transportu do przewozu bielizny. Wszystkie uzyskały pozytywną ocenę pod względem stanu sanitarnego i higienicznego.

9. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno- higienicznego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sekcja zajmowała stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych m. in. w sprawie:

- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Uzgadnianie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowiły podstawę do późniejszego ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, a także lokalizowania inwestycji celu publicznego.

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego na wnioski organów administracji samorządowej zajmowała stanowiska w sprawie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – do opracowania raportu oddziaływania na środowisko. O potrzebie wykonania raportu o oddziaływaniu na środowisko sekcja orzekała dla tych przedsięwzięć, których podstawowe dane charakteryzujące inwestycję wskazywały na duże prawdopodobieństwo wystąpienia uciążliwego lub szkodliwego oddziaływania na środowisko, zdrowie, warunki i życie ludzi, a także dobra materialne i zabytki. Celem było dążenie do wyeliminowania uciążliwości np. poprzez zastosowanie odpowiedniej technologii. Najczęściej rozpatrywane przedsięwzięcia to: otwory studienne, farmy fotowoltaiczne, kopaliny, drogi gminne, drogi wojewódzkie, budynki inwentarskie, punkty skupu złomu, hale magazynowo- produkcyjne, logistyczne oraz istniejące zakłady produkcyjne w zakresie rozbudowy instalacji technologicznych i wymiany urządzeń na nowe.

Przy uzgadnianiu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zwracano uwagę na konieczność zapewnienia ludziom, przebywającym w sąsiedztwie inwestycji, odpowiednich warunków życia poprzez m.in.:

- zabezpieczenie przed wystąpieniem uciążliwości hałasu,
- zabezpieczenie przed wpływem zanieczyszczenia powietrza emitowanego przez zakłady przemysłowe (odpowiednie parametry emitorów, zastosowanie urządzeń ograniczających emisje, pasy zieleni izolacyjnej),
- zabezpieczenie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia,
- właściwe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów,
- właściwą lokalizację przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Opinie wydane w 2019 roku na terenie Powiatu Włocławskiego

Rodzaje wydanych opinii	Liczba opinii powiat włocławski
uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	3
uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	8
opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	93
uzgodnienia warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	7
inne opinie, w tym dotyczące projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz pisma	74 (42 opinie do warunków zabudowy)
Razem	185

W 2019 roku nie wpłynął żaden wniosek o wydanie opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko oraz o wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Kolejny bardzo ważny etap w działalności inwestycyjnej stanowiło uzgadnianie i opiniowanie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych oceniano rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi poprzez zastosowanie m. in. prawidłowej funkcji oraz warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń, właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, prawidłowej wymiany powietrza w projektowanych pomieszczeniach oraz właściwego oświetlenia. W 2019 roku wydano 4 uzgodnienia dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Uzgadniane projekty dotyczyły budynków mroźni i budynku handlowo- usługowo- mieszkalnego.

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2019 roku na terenie Powiatu Włocławskiego uczestniczyła łącznie w 78 kontrolach, w tym w 63 kontrolach obiektów budowlanych związanych z dopuszczeniem do użytkowania w trybie art. 56 ustawy Prawo Budowlane. Podczas odbiorów w szczególności zwracano uwagę na: wykonanie obiektu zgodnie z projektem, posiadanie przez materiały służące do budowy i wykończenia obiektów stosownych atestów, protokoły wymagane przepisami, w tym protokoły kominiarskie, badania skuteczności wentylacji, badania jakości wody do spożycia. Ponadto sprawdzano podłączenie wentylacji mechanicznej i grawitacyjnej w pomieszczeniach, wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej i ogrzewczej, przystosowanie obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zgody na odstępstwa od przepisów określających warunki techniczne oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

Wśród obiektów kontrolowanych znalazły się między innymi obiekty: zakład produkcyjny Detal-Met w Pikutkowie, zakład produkcyjny Kleib w Pikutkowie, hala produkcyjno-magazynowa H&S Steel, budynek produkcyjno- magazynowy Tolmet w Machnaczu, domy seniora, Niepubliczne Przedszkole w Grodzku, żłobek dwuoddziałowy w Lubieniu Kujawskim, żłobek w Chodczu, żłobek w Choceniu, Stacja Uzdatniania Wody w Chodczu, stacja kontroli pojazdów, warsztat naprawy samochodów, zakład stolarski, stacje paliw, myjnie samochodowe, dwa targowiska gminne, poradnia stomatologiczna, punkt apteczny, salony fryzjerskie i kosmetyczne, sklepy spożywcze, świetlica wiejska. Obiekty przekazane zostały do bieżącego nadzoru sanitarnego w ramach działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej, celem sprawowania stałej kontroli nad przestrzeganiem przepisów w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego związana była z całym procesem inwestycyjnym. Zapobiegała nieprawidłowościom higieniczno-sanitarnym realizowanych inwestycji lub będących w fazie projektowania, uzgadniania i opiniowania. Działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego były wykonywane zgodnie z obowiązującymi procedurami systemu jakości działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej, obowiązującymi przepisami prawa oraz w terminach wynikających z przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Przeważającą pozycję wśród rozpatrywanych spraw zajmowały opinie sanitarne wydane w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania oraz kontrolami związanymi ze sprawdzeniem zachowania warunków higieniczno-sanitarnych w lokalach adaptowanych, a także opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Liczba wydanych opinii utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach poprzednich. W opiniowanych dokumentacjach nie stwierdzono znacznych naruszeń wymagań higienicznych i zdrowotnych, jednak w większości przedłożonych projektów budowlanych należało dokonywać uzupełnień i poprawek przed wydaniem ostatecznej opinii. Stwierdza się, że przy projektowaniu i realizowaniu nowych inwestycji stosowane są coraz lepsze rozwiązania i urządzenia techniczne.

10. Środki zastępcze/nowe substancje psychoaktywne („dopalacze”)

Państwowa Inspekcja Sanitarna od 2010 roku realizuje zadania polegające na egzekwowaniu przestrzegania ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych („dopalaczy”).

W 2019 roku przeprowadzono 41 monitoringów w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych. W monitorowanych obiektach - nie stwierdzono w sprzedaży środków zastępczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku, na podstawie Porozumienia zawartego dnia 26 listopada 2018 roku w Warszawie pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Komendantem Głównym Policji, Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, Prokuratorem Krajowym, Komendantem Głównym Straży Granicznej i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych współpracuje z wszystkimi ww. instytucjami.

W 2019 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku wpłynęło 8 zgłoszeń zatruć/podejrzeń zatruć substancjami psychoaktywnymi (alkoholem, narkotykami) oraz 2 zgłoszenia zgonów, w jednym przypadku spowodowane zatruciem glikolem etylenowym, a w drugim przypadku amfetaminą. Nie odnotowano zgłoszeń zatruć środkami zastępczymi.

11. Promocja zdrowia

W 2019 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjowała, koordynowała i realizowała na terenie miasta Włocławka i powiatu włocławskiego 13 programów edukacyjnych oraz kilka interwencji nieprogramowych (kampanie społeczne, akcje informacyjno-edukacyjne, konkursy). Realizowane zadania oświatowo-zdrowotne dotyczyły właściwego odżywiania, aktywności fizycznej, profilaktyki chorób, higieny, promowania zdrowego stylu życia bez uzależnień od środków psychoaktywnych. Jednym z ważniejszych przedsięwzięć była realizacja i podsumowanie XIII edycji ogólnopolskiego programu edukacyjnego pt. „Trzymaj Formę!”, którego celem jest zwiększenie świadomości nt. wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. W programie wzięło udział 1936 uczniów z 26 szkół podstawowych Powiatu Włocławskiego. W placówkach oświatowych kontynuowane były programy z zakresu edukacji antytytoniowej takie jak: „Czyste powietrze wokół nas” dla 5 i 6 latków, „Nie pal przy mnie proszę” dla klas I-III szkół podstawowych, „Bieg po zdrowie” dla kl. IV szkół podstawowych i „Znajdź właściwe rozwiązanie” dla starszych klas szkół podstawowych i III klas gimnazjów. Wymienionymi programami edukacyjnymi objęto 4190 uczniów, programy realizowało 70 szkół. W ramach profilaktyki palenia tytoniu inicjowano i koordynowano przedsięwzięcia informacyjno-edukacyjne związane z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja), który przebiegał pod hasłem „Tytoń i zdrowie płuc” oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia (21 listopada).

W ramach profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych prowadzone były działania edukacyjne w ramach akcji „Stop dopalaczom!”. Pracownicy PSSE we Włocławku organizowali punkty informacyjno-edukacyjne, prowadzili rozmowy indywidualne z dyrektorami szkół oraz pedagogami szkolnymi na temat zagrożeń zdrowotnych związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych. Elementem wzmacniającym działania wśród dzieci i młodzieży były konkursy: na plakat z hasłem dot. profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych, zorganizowany wśród uczestników zimowego wypoczynku oraz ogólnopolski konkurs na film krótkometrażowy pt. „Szkoła wolna od używek”. W maju 2019 roku zorganizowano szkolenie pt. „Dopalacze – innowacje w psychoterapii i profilaktyce uzależnień”, w którym uczestniczyli pracownicy opieki społecznej, służby zdrowia, funkcjonariusze służby więziennej, policji, straży miejskiej oraz nauczyciele i pedagodzy zajmujący się młodzieżą z problemami wychowawczymi z Włocławka i Powiatu Włocławskiego (47 osób). Szkolenie poprowadził specjalista w dziedzinie profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych.

W czerwcu 2019 roku zakończyła się VI edycja program edukacyjnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pt. „Ars, czyli jak dbać o miłość?” realizowanego w ramach projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Do programu przystąpiły 4 szkoły z Powiatu Włocławskiego obejmując edukacją 78 uczniów. W ramach profilaktyki próchnicy zębów realizowana była kolejna edycja programu pt. „Radosny Uśmiech, Radosna Przyszłość”. W programie uczestniczyło 620 uczniów klas I szkół podstawowych z 28 szkół. Uczniowie uczestniczący w programie otrzymywali szczoteczki do zębów zakupione m.in. przez urzędy miast i gmin jako pomoc w realizacji przedsięwzięcia. Do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz ich rodziców skierowany był program edukacyjny dot. profilaktyki chorób odkleszczowych pt. „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”. Program realizowano w 19 placówkach, edukacją objęto 740 dzieci.

W 2019 roku podejmowano działania oświatowo-zdrowotne zapobiegające rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych (m.in. HIV/AIDS, HCV, grypa). W ramach profilaktyki HIV/AIDS prowadzono działania informacyjno-edukacyjne wraz

z dystrybucją ulotek i broszur. Na stronie internetowej zamieszczono informacje np. z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci Zmarłych na AIDS. Inicjowano działania w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS (1 grudnia). W grudniu 2019 r. zorganizowano dwudniowe szkolenie (warsztaty) dla nauczycieli i pedagogów szkolnych w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych. W szkoleniu wzięło udział 16 nauczycieli ze szkół miasta Włocławek i Powiatu Włocławskiego.

Inne działania dotyczyły szczepień ochronnych, które odgrywają ważną rolę w zapobieganiu chorobom zakaźnym. Rozpowszechniano wiedzę na temat szczepień m.in. poprzez kampanię #zaszczepieniBezpieczni oraz w ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień. Ponadto rozpropagowano ogólnopolski konkurs dla nauczycieli „Zaszczep się wiedzą o szczepieniach”, jednym z laureatów konkursu został nauczyciel ze Społecznej Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Choceniu oraz Społecznego Liceum Ogólnokształcącego w Choceniu. Jak co roku propagowano przesłanie Światowego Dnia Zdrowia (7 IV), którego tematem przewodnim była powszechna opieka zdrowotna, uniwersalny jej zasięg ze szczególnym uwzględnieniem roli systemu POZ.

Wraz z rozpoczęciem wakacji prowadzono działania informacyjno-edukacyjne pn. „Bezpieczne wakacje”. Zwracano uwagę na bezpieczne zachowania podczas wypoczynku m.in. takie jak: bezpieczne plażowanie, przypomniano zasady bezpieczeństwa podczas upałów, zwracano uwagę na zagrożenia zdrowotne związane z zażywaniem środków psychoaktywnych. Akcją edukacyjną objęto 599 osób z 14 placówek letniego wypoczynku zlokalizowanego na terenie Powiatu Włocławskiego. We wrześniu 2019 r. w szkołach Powiatu Włocławskiego rozpoczęto dwa programy edukacyjne kierowane do uczniów szkół ponadgimnazjalnych „Znamie znam je” z zakresu zapobiegania nowotworom skóry (5 szkół), oraz „Podstępne WZW” (5 szkół). Do dzieci 5 i 6 letnich skierowano program pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. Realizacji pilotażowej edycji tego programu podjęły się 3 placówki przedszkolne. W ramach Ogólnopolskiego Dnia Tornistra (1 października), w placówkach szkolnych Powiatu Włocławskiego prowadzono działania edukacyjne tj. pogadanki z dziećmi oraz personelem pedagogicznym i medycznym z zakresu edukacji zdrowotnej ukierunkowanej na profilaktykę wad postawy. Na stronie internetowej PSSE zamieszczono informacje skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

W związku z obchodami jubileuszu 100-lecia Służb Sanitarnych w Polsce i 65-lecia Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dniu 26.11.2019 roku w Centrum Kultury „Browar B” we Włocławku odbyła się konferencja pt. „100 lat Służb Sanitarnych w Polsce”. Patronat nad konferencją objął Główny Inspektor Sanitarny oraz Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy. Podczas konferencji zostały zaprezentowane wykłady: „Zdrowotne znaczenie przyjaźni w relacjach międzyludzkich”, który wygłosił prof. dr hab. Roman Ossowski z Wydziału Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz „Szczepmy się, bo zdrowie jest jedno” wygłoszony przez prof. dr n. med. Iwonę Paradowską-Stankiewicz, konsultanta krajowego ds. epidemiologii z Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - PZH w Warszawie. W konferencji wziął udział Starosta Powiatu Włocławskiego Pan Roman Gołębiowski, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego z Powiatu Włocławskiego, placówek oświatowych, podmiotów leczniczych, przedsiębiorców
- ok. 200 osób.

Zadania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia realizowane były przy współpracy Urzędów Miast i Gmin Powiatu Włocławskiego, placówek oświatowych, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, lokalnych mediów.

W ramach oceny realizacji interwencji programowych w placówkach oświatowych w 2019 roku przeprowadzono 103 wizytacje.

12. Oddział Laboratoryjny

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włocławku jest laboratorium badawczym, kontrolno-pomiarowym, wykonującym badania wynikające z bieżącego nadzoru sanitarnego oraz świadczącym usługi w zakresie badań laboratoryjnych:

- wody,
- żywności,
- środowiska pracy,
- materiału biologicznego ludzkiego

zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Podczas przeprowadzania badań w *Oddziale Laboratoryjnym* stosuje się metody opublikowane w aktach prawnych, znormalizowane metody badawcze (polskie oraz angielskojęzyczne normy), metodyki placówek naukowo-badawczych oraz procedury badawcze własne. Oddział Laboratoryjny posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 600 nadany w 2005 r. przez Polskie Centrum Akredytacji, co zapewnia wysoką jakość badań.

W roku 2019 Oddział Laboratoryjny wykonał łącznie 25336 badań, wykonując przy tym 46140 oznaczeń (w tym 3370 oznaczeń chemicznych, 5099 oznaczeń fizycznych i 37671 oznaczeń mikrobiologicznych).

Laboratorium Badania Wody i Żywności

Laboratorium wykonuje badania chemiczne, fizyczne i mikrobiologiczne:

- wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli,
- wody z pływalni,
- wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella,
- żywności.

Laboratorium badające wodę i żywność pracuje w Zintegrowanym Systemie Badań Żywności dla woj. kujawsko-pomorskiego, wraz z laboratoriami w Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu. Badania wody oraz badania żywności wykonywane są dla miasta Włocławka i powiatów: włocławskiego, lipnowskiego, rypińskiego.

Laboratorium Oceny Środowiska Pracy

Laboratorium wykonuje badania fizyczne i chemiczne czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz czynników szkodliwych w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi. Zakres wykonywanych badań w środowisku pracy dotyczy analizy narażenia pracowników na takie czynniki jak: hałas, zapylenie, niebezpieczne czynniki chemiczne (rozpuszczalniki organiczne, formaldehyd, żelazo i mangan). Przeprowadzone są również pomiary oświetlenia, mikroklimatu oraz tlenu azotu, ditlenku azotu i tlenu węgla. Celem pomiarów jest kontrola warunków pracy, które mogą wpłynąć na pogorszenie stanu zdrowia pracowników.

Laboratorium Epidemiologii

Laboratorium wykonuje badania mikrobiologiczne:

- materiału biologicznego ludzkiego (próbek kału) w kierunku pałeczek jelitowych z rodzaju Salmonella i Shigella,
- skuteczności procesów sterylizacji przy pomocy biologicznych wskaźników kontroli procesów sterylizacji – sporał A i sporał S.

System Zarządzania Laboratorium

W Oddziale Laboratoryjnym od 2005 roku funkcjonuje System Zarządzania. System obejmuje wszystkie sfery działalności laboratoryjnej oraz każdy etap procesu badania, od otrzymania zapytania ofertowego, aż do odbioru przez klienta wyników badań. System Zarządzania funkcjonuje właściwie, co potwierdza certyfikat akredytacji wydany przez Polskie Centrum Akredytacji dnia 26.04.2006 r., ważny do 25.04.2021 r. Laboratorium posiada obszerną dokumentację związaną ze sterowaniem jakości badań. Dla wszystkich metod fizykochemicznych oraz mikrobiologicznych opracowano szczegółowe plany sterowania jakością badań, które określają sposób sterowania jakością, częstość analizy próbek kontrolnych oraz rodzaj i miejsce zapisu uzyskanych wyników badań.

13.	Podsumowanie
------------	---------------------

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w 2019 roku była stabilna. Nie stwierdzono epidemicznego wzrostu zachorowań na żadną ze zgłaszanych chorób zakaźnych, ani zjawisk mogących zagrażać bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców Powiatu Włocławskiego.
2. Wzrastająca liczba rodziców uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych i tym samym liczba niezaszczepionych osób (dzieci i młodzieży), może w przyszłości przynieść szkodliwe następstwa dla zdrowia publicznego.
3. W roku 2019 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku nadzorował 23 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia i 3 należące do podmiotów wykorzystujących wodę z ujęć indywidualnych. Wszyscy mieszkańcy Powiatu Włocławskiego korzystający z wody dostarczanej w ramach zbiorowego zaopatrzenia (86459 osób) na koniec 2019 roku korzystali z wody dobrej jakości, przydatnej do spożycia przez ludzi. W roku 2019 nie były zgłaszane przez konsumentów reakcje niepożądane związane ze spożyciem wody.

4. Wszystkie podmioty zarządzające wodociągami zbiorowego zaopatrzenia w wodę prowadziły prawidłowo kontrolę wewnętrzną jakości wody. Badania wykonywano w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub w laboratoriach o zatwierdzonym systemie jakości, zgodnie z harmonogramami uzgodnionymi z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku.
5. W sytuacjach kryzysowych dotyczących bezpieczeństwa zdrowotnego wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku współpracował ściśle z organami samorządu terytorialnego oraz zarządzającymi urządzeniami wodociagowymi.
6. W roku 2019 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku kontynuował działania edukacyjne i promocyjne mające na celu zachęcenie samorządów gmin do tworzenia kąpielisk.
7. Stan sanitarny, w tym techniczny skontrolowanych na terenie Powiatu Włocławskiego obiektów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne oraz obiektów użyteczności publicznej i środków transportu oceniono jako dobry i był porównywalny z latami ubiegłymi.
8. Nadal odnotowywane są nieprawidłowości dotyczące utrzymania właściwego stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywieniowych oraz oferowania środków spożywczych o niewłaściwej jakości (np. przeterminowane), wynikające z niskiej świadomości przedsiębiorców odpowiedzialnych za bezpieczeństwo zdrowotne żywności wprowadzanej do obrotu.
9. Warunki sanitarno-higieniczne w skontrolowanych placówkach nauczania i wychowania uległy wyraźnej poprawie
10. Prowadzona systematycznie działalność informacyjno-edukacyjna w zakresie promocji zdrowia kierowana do określonych adresatów (dzieci, młodzieży, dorosłych) zmienia świadomość, pogłębia wiedzę społeczeństwa, a tym samym zachęca do zmiany stylu życia i dbałości o zdrowie własne i najbliższych.
11. Dynamizm zjawisk, które mogą nieść zagrożenia zdrowotne (choroby zakaźne, choroby nowotworowe, uzależnienia chemiczne, w tym nowe narkotyki) skłaniają do podejmowania kolejnych przedsięwzięć prozdrowotnych.

Włocławek, 13 lutego 2020 r.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
we Włocławku
Magdalena Fejdowska